

Bir memleket Meselesi

İzmir ile Manisa üzümçüleri telaştı. Bunun sebebi geçen sene kırk elli kuruşa satılan üzüm fiyatlarının birdenbire on, nihayet on beş kuruşa kadar düşmüş olmasıdır. Maliyet fiyatının aşağısında olan bu düşkünlük bu havalide bir nevi heyecan husule getirmiştir. Halk tarafından hükümete müracaatlar olmuş, tedbir alınması istenilmiş, hükümetçe de mesele nin tetkikine başlanmıştır. İzmir ve Manisa meb'usları ile üzümçüler tarafından bir heyet Ankara'ya davet edilmiştir. İzmir ve Manisa havalisine ait olan bu üzüm işi hakikatte bu gün için bütün Ege mıntakasının meselesi demek tir. Ege mıntakasının bu seneki üzüm mahsulü (50 — 60) bin ton olarak tahmin edildiğine göre fiyatlardaki düşkünlüğün yalnız bu mntaka için değil, bütün memleket için de ehemmiyetli bir hâdise olduğuna şüphe yoktur. Bu itibarla bu işin büyük bir alâka ile tetkik edilmesinde kat'i bir zaruret vardır.

Bu derecelerde ehemmiyetli bir fiyat düşkünlüğü nereden geliyor? Bizim vaziyetten anladığı mızza göre en mühim sebep borç lar meselesidir. Geçen sene üzüm ler çok iyi fiyatla satılmış olduğu için bütün bağcılar bankalara ve hususî müesseselere borç ederek bu sahada teşebbüslere girişmiş lerdir. Fakat borçlarının tediye zamanı gelince ödeyememişlerdir. Borçlarını veremiyenlerin üzüm vergileri üzerine haciz konmuş tur. Mecburi satışlar olmuştur. İş te fiyatların düşmesi bundan mütevellit panik neticesidir.

Fakat bu işte nazarı dikkate alınmak icap eden cihet vardır ki, o da şudur: İzmir ve Manisa taraflarında üzüm fiyatı böyle bir panik manzarası gösterirken memleket haricinde tam bir sükunet hüküm sürmektedir. Çünkü Amerika'da Kaliforniya üzüm cüleri henüz piyasaya mallarını arz etmemişlerdir. Demek ki hâzırda bugün için muayyen bir üzüm fiyatı yoktur. Diğer taraftan bundan evvel ihracat tüccarları tarafından harice alivire olarak yapılan üzüm satışları hep otuz, otuz iki kuruştan olmuştur. Onun için bugün memleket dahilinde izah ettiğimiz şekilde bir fiyat

Mehmet Asım

(Devamı 2 nci sayıfada)

YARIN:

Kadın Satışı

Arjantin'de kadın piyasası ve borsası vardır. Orada hâlâ satış yapıyor ve kadın fiyatları her vakit değişiyor, bunun sebepleri ni, satışlarda rezaletleri yarın negredeceğiz.

Yeni İktisat Vekili

Sanayi müesseselerile fabrikatörleridinliyecek

Ticaret odası da kontenjan kararname-
sinin piyasadaki tesirlerini bildirecek

Dün sanayi birliği
Umumi kâtibi Naz-
mi Nuri Beyin rıya-
setinde sanayi er-
babı bir içtima
yapmıştır

Nazmi Nuri B.

Toplananlar müşte-
rek bir liste yapa-
rak bunu ayırdıkları
heyete vermişler ve
heyet dün akşam
Ankara'ya gitmiştir.

Dün akşam Ankara'ya giden sanayi heyeti

Ticaret odası son kontenjan ka-
rarnamesinin piyasadaki tesiri
hakkında tetkikatta bulunmaya ka-
rar vermiştir.

Dün ticaret odası tetkikat şü-
besi piyasada muamele yapan büt-
tün tacirlere göndermiş olduğu
bir mektupta yeni kararnamenin
A, B, C, D, E listelerinde mevcut
olup kendi şubelerini alâkadar e-
den kısımlardaki vaziyetlerin bil-
dirilmesini istemiştir. Ticaret o-
dası gelecek cevapları tekik ve
tasnif edecek ve bir kaç güne ka-
dar şehrimize gelmesi beklenen
iktisat vekili Celâl beye takdim e-
decektir.

Sanayi müesseseleri ve fabrikacılar

Sanayi müesseseleri ve fabrika
törlerin temenni ve arzularını ik-
tisat vekâletine bildirmek üzere
seçilen heyet dün akşamki trenle
Ankara'ya gitmiştir.

Sanayi birliği umumi kâtibi
Nazmi Nuri beyin riyaseti altında

bulunan heyet dün sabah saat do-
kuz buçukta sanayi birliğinde bir
toplantı yapmıştır.

Saat on ikiye kadar devam e-
den bu toplantıda muhtelif sa-
nayi şubelerini temsil eden murah-
hasların ihtiyaçları ve temennileri
hakkında hazırladıkları esaslar
umumi bir surette tetkik edilmiş,
her sanayi grubu murahhası ken-
di san'at şubesinin alâkadar ol-
duğu iptidai maddeleri, tarife nu-
maralarını, miktar ve kıymetleri-
(Devamı 9 uncu sayıfada)

Değişecek Birşey Yok!

Ankara, 12 (A.A) — Gaze-
telerde fevkalâde kararlar it-
tibaz olunacağına ve Büyük
Millet Meclisinin mutattan ev-
vel içtimaa davet edileceğine
dair intişar eden havadislerin
hiç bir aslı ve esası yoktur.

Vekiller heyeti dün toplanmadı

Ay nihayetine kadar tedbirler alınacak, tatbikata geçilecektir

Ankara, 12 (Hususi muhabiri-
mizden) — İktisadi vaziyet etra-
fında devam eden tetkikatın iler-
lemesine intizaren Vekiller heyeti
bugün toplanmadı. Tetkikat ik-
mal edildiği takdirde toplanma-
çarşamba günü olacaktır.

Ay nihayetine kadar âcil tet-
birler alınmış ve tatbikatına geçil-
miş olacaktır. Bu suretle şikâyet-
leri mucip olan vaziyetlerin der-
hal ıslahına tevessül edilecektir.

İş adamlarını bilhassa memur-
ları tatbikatta müşkülata uğratan
mevzuat zamanla sadeleştirilecek,
birbirini nakzeden kararlar tevhit
olunacaktır.

Meclis açılıncıya kadar hükü-
metin iktisadi faaliyet programı
da hazırlanarak Meclisin tasvibine
arz olunacaktır. Program mem-
leketin iş, sanayi, ticaret ve ziraat
hayatının inkişafı için mühim ve
salim esasları ihtiva edecektir.

Almanyanın bir taraftan Fransa tarafından hücumu uğradığı takdirde diğer taraftan Lehistanla tehdidi ve Lehistanın da Rusya tarafından tazyikli ihtimallerini hatırlatır harita. — Almanyadaki son büyük manevradan bir sahne ve kızıl ordudan bir grup

Fransızlar vakit kaybetmeden, Al- manya canlanmadan işi silâha havale edecekler mi?

Fransa Almanyanın silahlan-
ma talebine cevabını verdi ve bu
cevapta Almanyanın ne silahlana
bileceğine nede ordusunu de-
ğiştirebileceğine müsaade etmiye-
ceğini bildirdi. Daha evvel Al-
manyadan gelen haberler Alman-
yanın bu cevaba hazır olduğunu
böyle bir cevap olsa bile İngil-
tere ve Italyadan tezahürat gö-
rünce ordusunu çoğaltacağını,

silahlanacağını anlatıyordu. Fil-
hakika İtalyan Başvekili Muso-
lini Almanyanın son talebine kar-
şı açıktan açığa Almanya hak-
lıdır. Diye bir serlavha ile bir
makale neşretmiştir. İngilterede
ise Almanların yeniden silahlan-
ması hiçde haksız görülmemiştir
o halde şimdi ne olacak?

Almanya esasen yalnız silahlı
(Devamı 9 uncu sayıfada)

“Türkiye söz derleyicilerine,”

Doktor Reşit Galip Beyingüzel bir yazısı

Evvelki gün Türk dilini tetkik
yolunda Ankara'da bir lûgat basıl-
makta olduğunu haber vermiştik.

Doktor Reşit Galip Bey

Anadoluda, şimal, cenup, şark,
garp, her tarafında yer yer kulla-
nıldığı halde hiçbir lûgat kitabına
girmiyen on binlerle kelimeden se-
çilmiş yalnız bir on bin kadarı bu
lûgatta yazılıdır. Lûgat Halkev-
leri dil ve edebiyat grupları mesa-
isine yardım için C. H. Fırkasının
neşriyatından olmak üzere yeni
baştan memleketin fikir ve tete-
bu erbabına arz edilecek ve bu lû-
gat kitabına girmemiş veya bura
da tashihi lâzım gelmiş kelime var
sa onların ayrıca gönderilecek fiş
lere usulü dairesinde yazılması ve
bu millî mesaiye umumi bir iştirak
temin edilmesi istenilecektir. (A-
na dilden derlemeler) adile basıl-

ması bitmek üzere olan bu lûgatin
başında (Türkiye söz derleyici-
lerine sunulmuştur., ibaresi var-
dır ve bunu doktor Reşit Galip
Beyin güzel bir mukaddemesi ta-
kip etmektedir.

Aziz doktorun pek kıymetli bir
tetkikini hülâsa eden bu yazı dili-
mizin yüksek asaletini ve geniş
mahiyetini takdire bir fırsat veri-
yor.

Bu mukaddemeyi okuyucuları-
mıza hizmet için bugünkü saymı-
zın sekizinci sayfasına aynile ve
derin bir memnuniyet ve takdir i-
le naklediyoruz.

Piangoda

35 Bin Lira

Bir parçası dün çıktı

Yeni tertip tayyare piango-
sunun ikinci keşidesine dün
sabah devam edilerek bitiril-
miştir. Bu keşidenin en büyük
ikramiyesi olan 35,000 lira
27045 numaraya çıkmıştır. Bu
biletin bir parçası Parmakka-
pıda Milyon kişesi tarafından
Galatada Abdullah efendi lo-
kantası yanında tütüncü Onnik
efendiye satılmıştır. Onnik Ef.
dün hissesine düşen parayı
almıştır. Dün çekilen numara-
lar sıraya konmuş bir halde
iç sahifemizedir.

İzmirde pehlivan güreşleri

İzmir, 12 (A.A.) — Himayei Etfal ve Hilâlahmer cemiyetlerinin müştereken tertip ettikleri pehlivan güreşlerinin neticeleri bugün Alsancak stadyomunda oldukça kalabalık bir halk huzurunda icra edilmiştir. Güreşçilerin hakemliğini meşhur cihan pehlivanı Kurtdereli Mehmet Başı kazanan Kara Ali pehlivan yapmıştır. Neticeler şunlardır:

Baş kazanan Kara Ali

Yenerek küçük ortada Sait pehlivan Abdurrahman pehlivan

Hakem Kurtdereli eski bir kıyafetile

Baş altında Uzun köprülü Hüseyin pehlivan Bursalı İbrahim pehlivan paça kasnakla yenerek galip geldi. Başa altı pehlivan güreşti. Manisalı Rifat pehlivan hasta olduğu için bu güreşlere iştirak etmedi. Edirneli Arif pehlivan Manisalı Ömer pehlivan havaya kaldırarak yendi. Tekirdağlı Hüseyin pehlivan Pomak Ahmet pehlivan havaya kaldırarak galip geldi. Türkiye baş pehlivanı Kara Ali pehlivan Hasan pehlivan havaya kaldırarak yendi. Finale Tekirdağlı Hüseyin, Edirneli Arif ve Kara Ali pehlivanlar kalmıştı. Çekilen kurrada Tekirdağlı Hüseyinle Edirneli Arif tutuştular. Arif pehlivan pes ettiğinden Tekirdağlı Hüseyin galip geldi. En son Tekirdağlı Hüseyin pehlivanla Kara Ali güreşti. Neticede Hüseyin pehlivan pes ettiğinden Kara Ali pehlivan başı kazandı. Cumaya Bulgar pehlivanlarıyla Türk pehlivanları arasında alafranga ve serbest güreş müsabakaları yapılacaktır.

Türk dili kurultayı azaları

İstanbul, 12 (A.A.)—T. D. T. C. kâatibi umumiliğinden:

26 Eylülde toplanacak olan kurultayda aza olmak arzusile müracaat edenlerin isimlerini neğre devam ediyoruz:

Kâzım Sevinç Bey, muallim, Hasan Halet B., muallim, Şinasi Süleyman B., muallim, Apturrahman Şefik Bey, muallim, M. Şerif Bey, muallim, Şemsettin Bey, Sivas meb'usu, Iskender Fahrettin Bey, muallim ve muharrir, Refik Ahmet Bey, muallim ve muharrir, K. Hırant Bey, muharrir, A. Rıza Bey, ilk tedrisat müfettişi, Aziz Neriman B., Ziya Bey, muallim, İzzet Zeki Bey muallim, Ali Kâmi Bey, muallim, M. Emin Bey, muallim, Zabide Hanım, muallim, Mükerrrem Hanım, muallim, Rüknettin Bey, C. H. fırkası İst. vilâyet idare heyeti azasından.

Hüseyin Rifat Bey Seyrisefain meclisi idare azasından Muhlise

Telgraf Haberleri

26 Eylül için hazırlık

Dil kurultayına Adanadan Öz Türk, bir kadın veya erkek gönderilecek

Adana, 12 (A.A.) — 26 eylülde İstanbulda toplanacak olan Dil kurultayına vilâyetimiz dahilinde bulunan göçebe aşiretlerden tahsil görmüş esas lehcesini bozmamış, düzgün konuşan, saz ve türkü bilen halk şairliği yapmış bulunan erkek veya kadınlardan birisinin gönderilmesi kararlaştırılmıştır.

Raystag meclisi nihayet feshedildi, fırkalar müzakerede...

Berlin, 12 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor: Reischtag'ın feshetilmesi.

Berlin, 12 (A.A.) — Almanya hükûmeti, bazı siyasi mahafil tarafından kendisine Nazi, merkez ve Bavyera halkçı fırkaları rüesasının reischtag ile görüşmelerinden bilistifade parlâmentoya noktai nazarını beyan fırsatını bahşetmeksizin hemen Raystag'ı feshetmek tasavvurunu isnat etmek suretile yapmakta oldukları tesvilâtı reddetmektedir.

Hükûmet, reischtag tarafından kabul edilmelerini fırka rü-

esasının talep etmiş olduklarını, hükûmetin bu talebe bemen müzaheret eylemiş olduğunu ve mülâkâtın icra edileceği tarihin hükûmeti alâkadâr etmemekte bulunduğunu beyan eylemektedir.

Hükûmet, Alman milletini faideli bir surette tenvir edeceği ümidinde bulunduğu müzakereyi, büyük bir alaka ile beklemektedir. Çünkü hükûmet, Reichstag'da kendi programına müzaheret edecek bir ekseriyet bulmasını temin edecek kiç bir imkânı kaçırmamak istemektedir.

Berlin, 12 (A.A.) — Volf Ajansından: Nasyonalist ve mer-

kez fırkaları rüesasının Reischtag tarafından kabulü, gayrı muayyen bir tarihe tehir edilmiştir.

Fransanın cevabı

Roma, 12 (A.A.) — Fransız maslahatgüzarı, Fransanın teslimatı müsavat hakkındaki Alman talebine verdiği cevabı İtalyaya tevdi eylemiştir.

Hitlerin bir emri

Berlin, 12 (A.A.) — Hitler, milliyetperver sosyalist fırkası riyasetine merbut bir askerlik şubesi ihdasını emretmiştir. Bu şubeyi jeneral Kepp, idare edecektir.

Yeni iktisat vekili Celâl Beyle Reischtag cümhur Hazretleri arasında telgraflar taati edildi

İstanbul, 12 (A.A.) — İktisat vekili Celâl Beyin Reischtag'ın Hz. ne çektiği telgraf:

"Türkiye Reischtag'ı Ulu Gazi Mustafa Kemal Hz. ne:

İrade ve feyzinizin ilhamile işe başladım. Halkın ve memleketin ihtiyaçlarını en iyi sezen yüksek dehanızın açtığı nurlu yolda şimdiye kadar olduğu gibi mefkûreci bir ameleniz sıfatile candan çalışacağım. Yeni vazifemde muhtaç olduğum kuvvet ve mukavemeti de teveccüh ve itimadınızdan alacağım. Bütün teşebbüslerimde bana tükenmez bir kuvvet ve mukavemet membar olan yüksek teveccüh ve itimadınızın devamı en yüksek emelimdir. Derin bir saygı ile ellerinizden öperim büyük paşam.

İktisat vekili: Mahmut Celâl

Reischtag'ın Hz. nin verdikleri cevap:

İktisat Vekili Celâl Beyefendiye:

Yıllardanberi büyük ve ciddi iktisat işleri içinde bizzat uğraştınız, görgü ve tecrübelerinizi çoğalttınız. Bu defa İktisat vekâletini daha yüksek âmeli vasıflarla derhute etmiş bulunuyorsunuz. Bundan çok memnûn ve müsterihim.

Gerek zatı devletinize ve gerek zatı devletinize büyük isabetle seçen Başvekil Paşa Hz. ne teşekkür ederim.

Bütün dünyada olduğu gibi

Hanım, Muallim Dr. Şevket Aziz B., Tevfik Remzi B., Doktor M. Emin B., Sabık marif müsteşarı, Necmettin Ahmet B., Doktor, Ahmet Hayyat, ve hafızoğlu Ahmet Rasim Bey muallim Reşit Galip B., Aydın meb'usu, Fahri Rıfkı B., Bolu meb'usu.

memleketimizde de en başta bulunan mühim işimiz iktisat işidir. Bu işte en yüksek muvaffakiyeti temine çalışmak hayatidir, zaruridir. Bunun için bu işte bütün devlet teşkilâtının bütün yurttaşların ve hepimizin ciddi duygularla alâkalı olmamız lüzumu tabiidir. Millî iktisat yolunda emin olarak ve emniyet vererek kat'i ve radikal adımlar atarken esas programımızın ilham ettiği âmeli tedbirleri tercih etmek en doğru yoldur.

İçtimai heyetimizin bütün iş bölümleri sahiplerini aynı faydalı alâka ile bu yolun elele vermiş, omuz omuza dayanmış, bir hedefe yürüme samimî yolcuları yapmak devletin iktisat işinde yorgunluğunu azaltmak ve muvaffakiyet zamanını kısaltmak için tek çaredir. Muvaffakiyetiniz için benimle beraber bütün arkadaşlarımızın ve yurttaşlarımızın maddî ve manevî her türlü vasıtalarla yardımınıza olduğuna düşünerek müsterihane ve muvaffakiyetten emin olarak radikal surette çalışınız efendim.

Reischtag'ın: Gazi M. Kemal

Havada bir su aygırı

FreidrichshaFen, 12 (A.A.) — Volf ajansından:

Kont Zeppelin sevkıyat idaresine, cenubi Amerikaya yapacağı önümüzdeki seyahatinde bir hiyopotam nakletmesi için müracaatta bulunulmuştur.

Ekmek ve francala

Belediye iktisat müdürlüğü ekmek fiyatını ibka etmiş, francala fiyatını 13,5 kuruşa çıkarmıştır.

İktisat Vekili

Bugün sanayi heyetini kabul edecek

Ankara, 12 (Hususi muhabirimizden) — İktisat vekili Celâl B. tetikâtına devam etmektedir. Bugün ihracat ofisi müdürü Cemal Beyle uzun boylu görüşerek Avrupa padaki tetkikâtile vaziyet hakkında kendisinden malûmat almıştır. Geç vakit de Başvekilâle gelerek İsmet Pş. Hz. ni ziyaret etmiş ve Başvekilin nezdinde uzun müddet kalmıştır.

Vekil B. yarın sanayi heyetini kabul ederek isteklerini dinleyecektir.

Bir kaçakçılık vakası

Ankara, 12 (A.A.) — Geçenlerde İslâhiyenin dağlık mntakalarında kaçak eşyalarile hudduttan şimale geçtikleri haber alınan kaçakçılar İslâhiyenin şarkında Kırpınar deresinde kendilerini takip eden gümrük muhafaza müfrezesile çevrilerek müsademeye icbar edilmişlerdir. Kaçakçılar karanlık basınca müsademede maktûl düşen arkadaşlarından birinin hüviyetini belli etmemek için kafasını keserek beraberlerine almışlar ve ayrıca beşi yaralı ve iki diri hayvan bırakarak kaçmışlardır.

Hüviyetleri tesbit ve izleri takip edilen kaçakçılar yakında ele geçeceklerdir. Kafası kesik kaçakçının Gaziantepin Kürttepe mahallesinden Kel İsmail oğlu Musa olduğu anlaşılmıştır. 9 eylül gecesi cenup hududunda Nusseybin ile Resûlayn arasında hududu geçen kaçakçılar hududun bir saat ilerisinde muhafaza müfrezesinin pususuna düşerek kaçakçılardan biri ölü olarak ele geçmiş ve birkaç yük ipekli kumaş yakalanmıştır. Pusudan kurtulup kaçanların kim oldukları anlaşılmış, takip edilmektedir.

Bir Memleket Meselesi

(Başmakalemizden devam)

düşkünlüğü olmuştur bunu tabii bir hal gibi telâkki etmemiz lazımdır. Bugünkü ahval ve şartlar dahilinde düşkün fiatlarla memleket dahilinde yapılacak işlerin satışlarından sadece alivire olarak harice vaktile mal satmış olan ihracatçılar kazanacaklardır. Bunlar ucuz fiatla üzümünü ihtiyaçlardır. Aradaki yüzde farkı kâr olarak kasalarına atacaklardır. Nitekim bize haber verildiğine göre İzmir ve Manisa vilâyetlerindeki üzüm fiatlarının kalâde düşkünlüğünü haber bazı ecnebi tüccarları memleketimize gelmişler, ucuz fiatlarla mübayaatta bulunmak faaliyetine girişmişlerdir.

Bu takdirde ne yapmak lazım? Tabii hükûmetin bankaların ve hususî müesseselere alacaklarını istemeyiniz demem mümkün değildir. Fakat bankaların ve hususî alacaklıların memleketi memleket müstahsıllarını makta olmadığı da şüphesizdir. Onun için idarî bazı tedbirler hem alacaklıların haklarını hafaza etmek, hem de müstahsılların yıkılmamasını temine çalışmak gibi bir vazife vardır.

Hükûmet bu sene buğday tahsıllarını korumak için bankasının borç mukabilinde buğday almasına karar vermiştir. Bu da bu usulü kabul etmiştir. caba buğday için kabul edilen usulü üzüme tatbik etmek imkânı var mıdır?

Fikrimizce bu nokta tetkikâle cap eden bir meseledir. Fakat diğer cihetten bu iş sadece bir bankanın meselesi de değildir. Sair alacaklı bankalar ve müesseselerin de bu işte alâkalı olduklarıdır. Onun için hükûmet Ege mntakalarının üzümcülerinden alacaklı olan mali müesseselerin müesseselerini bir araya toplayarak bu iş üzerinde müşterek bazı tedbirler alıp almamıyacağını araştırması lazımdır. Bilfarz alacaklı müesseseler müşterek bir büro vasıtasıyla getirebilirler. Alacak mukabilinde haczedilen malların satışında dahilde yapacak yerde hâbiye yapmak cihetini iltizam edebilirler. Borçlu olan üzüm müstahsıllarının sırf bu sebepten dolayı ihracatçı tüccar elinde boğulması na meydan vermiyebilirler. Bu suretle hem kendileri alacaklılarını kurtarmış, hem de memleket müstahsıllarını korumuş olurlar.

Mehmet Asım

Mersinde bir tayyare filomuz

Mersin, 12 (Hususi) — Bugün şehrimize bir tayyare geldi. ve halk tarafından tezahüratla karşılandı. Çarşamba günü de de ha on tayyare geleceği haber almıştır. Tayyarecilerimizin bir bir şekilde karşılanması için büyük hazırlıklar yapılmaktadır.

Sıtma mücadelesi

Adana, 12 (A.A.) — 20 Eylülde şehrimizde açılması mukarrer sıtma enstitüsünde ders verilmek üzere Sıhhat ve İçtimai müavenet vekâletince muallim olarak tayin edilen Kocaelli sıtma mücadelesi reisi ve sivri sinek mütehassısı Dr. Mecit Bey, bugün şehrimize gelmiştir.

Bir İngiliz gazetesinin
takdirleri:

Harikalar

Nümunesi yapan kuvvet ve kudret

Deyli telgraf gazetesi İstanbul'dan Mister J.H. Waltin imzasile aldığı şu makaleyi neşretmek-

Bir kaç sene evvel Ankaranın bahar meselesi, hararetle mevzu-aholduğu sırada Gazi Hazret-i yeni devlet merkezi etrafında ağaçlardan bir kemerin şekline halkını toz fırtınalarından koruyacağını takdir ederek ağaç dikmek için vasi bir proje hazırlanmasını emir etmişler, kendisine Ankara toprağının müstahkem olmadığından bahsolunduğu zaman bu itirazları dinlemediklerinden yarım milyon ağaç dikilmiştir. Bu ağaçlar yetişiyor ve şehir yeşilleniyor.

Türkiyeyi harikalar ve teceddüt nümunesi yapan bu kudret ve bu himmettir. Geçen senen zarfında ihraz olunan münafakiyetler, iyiden iyiye tahmin edilebilir. Eundan sonra Türkiye'de neler olacağını tahmin etmek oldukça müşküldür.

Bir kaç sene içinde fesin ortadan kalkması, Türk kadınları erkeklerin derecesinde hürriyet ve müsavata nail olmaları, tercüme olunarak Türkçeye okunması, istenografye benzer eski arap yazısının kalkması yerine latin harflerinin kullanılması akıllara hayret verecektir. Fakat bundan sonra da daha bir çok suretler gelecektir.

Geçenlerde Ankarada toplanan tarih kongresi şayanı dikkat çekti. Kongrede ırkların menşesine ait bütün nazariyeler üzerinde tartışılmış, nihayet kongre eski Asya Türklerine ait bütün medeniyetleri toplayacak, onların harikelerini, muhaciretlerini, başka milletlerle ihtilâtlarını tetkik edecek bir heyet intihap etmiştir.

Büyük Türk tarihi bu tetkiklerin semeresi olacaktır. Kongre heyetecanlarına kapılan bazı tarihçiler Türk ırkının dünyadaki eski ırk olduğunu söylemişlerdir. Bunlar, bu nazariyeyi teyit edecek bazı misaller de göstermişlerdir. Eu misallerden biri adam ile Havva hakkındadır. Havva, hava, ev demektir. Bu da dünyaya gelen ilk çiftin Türk olduğunu isbata kâfi görülmüştür. Türk tarihindeki karanlık noktaları aydınlatmak için her şey yapılmakta ve Türk medeniyetinin rolünü dünyada oynadığını gösterilmesine çalışılmaktadır.

Türk muharrirlerinden birine bu tetkikat, adamın koğulu cennetin, Çinde veya yemini kat gökte değil, fakat Orta Asya meralarında bir bahçe olduğunu ispat edecektir.

Nişanlısını doğdu Cerrahpaşada Kürkcü sokaklarında oturan ve tiyatruktan para kazanan Hulusi, dün so-ğukta rast geldiği nişanlısı Nişanlısını doğdu. Hulusi yakalanmış ve tahliye edilmiştir.

Günün Haberleri

Morfin, Eroin

Kaçakçılar

Dolu bavulu Edirneye sevk edeceklermiş...

Zafiri, Aristidi ve Vitali isimlerinde üç şahıs bir bavul içinde 71 okka 315 dirhem morfin ve eroin kaçırlarken Sirkeci istasyonunda yakalanmışlardır. Kaçakçıların uzun zamandanberi Ağırcezaada görülmekte olan muhakemelerine dün de devam edilmiştir. Maznunlardan Zafiri ifadesinde:

— Aristidi benim ahabımdır. Bana bir bavul verdi ve bu bavulu Vitaliye bırakmaklaştığını söyledi. Ben de aldım, tabii içinde ne olduğunu bilmiyordum, Vitaliye teslim ettim demiştir.

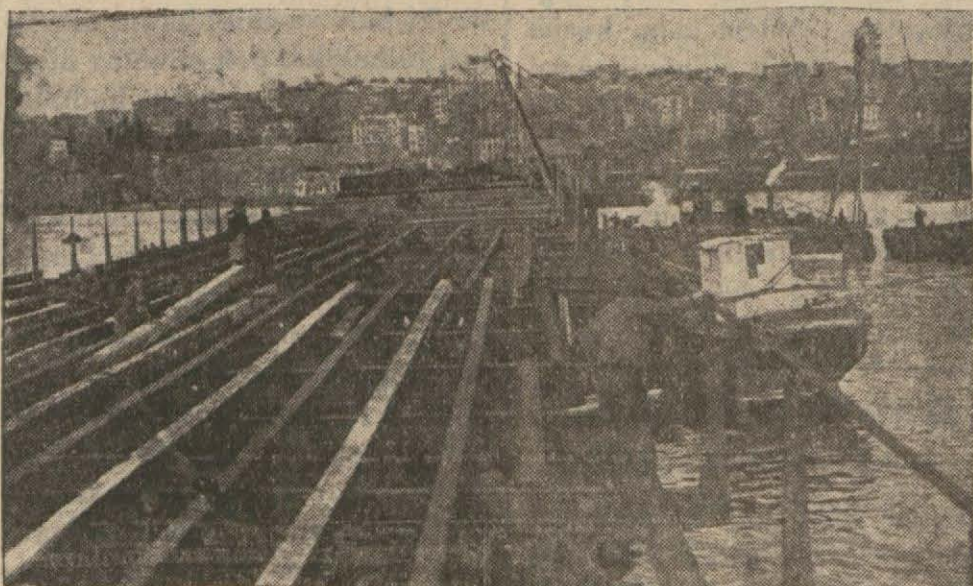
Keyfiyet Vitaliye sorulmuştur. Vitali cevabında; kendisinin komisyoncu olduğunu bavulun istasyonda trene teslim edilmek üzere muamelesinin yapılması için Zafiri tarafından verildiğini, içinde ne olduğunu bilmediğini söylemiştir.

En son dinlenen maznun Aristidi de reis Beyin suallerine şu cevabı vermiştir:

— Bu iş uyuşturucu mevaddın satılmasının men'ine dair olan kanundan evvel yapılmıştır. Bavulu Edirneye sevkedecektik..

Geçen celsede bazı şahitler çağırılmıştı. Bunlardan yalnız fabrikatör M. Taranto gelmiştir. Diğerlerinin gelmesi için muhakeme 3 Teşrinievvele talik olunmuştur.

Unkapanı köprüsü bugünden itibaren tekaüde sevk edilmiştir

Tamir edile edile artık hiç bir işe yaramıyacağı anlaşılan köprü son tamiri esnasında...

Unkapanı köprüsünün kullanılmıyacak derecede harap bir hale geldiğini ve bu hususta mühendislerce rapor verildiğini yazmıştık. Dün belediye reis muavinini Hâmit ve fen heyeti müdürü Ziya Beyler de köprüye giderek tetkikat yapmışlar ve belediye reisi Muhiddin Beyin tasdikile bugünden itibaren Unkapanı köprüsünün kapanmasına karar verilmiştir. Senelerdenberi harap bir halde kullanılan köprü bundan sonra artık tarihe karışmış olacak, yakın bir zamanda dağıtılarak parçaları bir yere

10 günsonra Ay tutulacak memleketimizden görülecek

Eylülün on dördüncü günü akşamı cüz'i ay tutulacak ve bu memleketimizin her tarafından görülecektir. Türkiye saatile ay tutulması memleketimizin her tarafında 21 i on sekiz gece başlayacak ve 24 43 gece de nihayet bulacaktır. Vasati husuf 23 dedir. Bu anda husufun büyüklüğü 0,981 dir.

Meşhur Nusret yakalandı

Fakat sattığı madde kokain değilmiş.

Kokain sattığı için ağır ceza verilmiş olan Beyoğlundaki Parmak Kapıda 23 numarada mukim Mustafa oğlu Nusretin muhakemesine dün de devam edilmiş ve şahit sıfatile polis Nuri efendi dinlenmiştir. Nuri efendi ifadesinde:

— Nusretin kokain sattığını haber alınca bir çocuk buldum, eline para vererek Nusrete gönderdim ve kokain almasını tenbih ettim. Çocuk kokaini aldı, getirdi ve bu suretle Nusreti cürmü meşhut halinde yakaladık.

Demiştir. Nusret efendi bu maddenin kokain olmadığını iddia etmiştir. Kokainin tahlil raporları ile birlikte mahkemeye celbi için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Tramvay kazası

Topkapudan gelen ve 819 numaralı vatman Sadullahın idaresinde bulunan tramvay dün Sirkeci kavşını dönerken hacı Mustafa Efendi isminde birisine çarpmış ve başından mecruhiyetine sebebiyet vermiştir. Yaralı Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmıştır.

Amerikalı zair

Bir ceneral

Amerika Erkânı harbiye reisi geliyor

Şimali Amerika orduları erkânı harbiye reisi ceneral Douglas Mac Arthur'un yakında memleketimize geleceğini yazmıştık. Aldığımız malûmata göre, ceneralın şehrimize muvaseleti tarihi takarrür etmiştir. Ceneral Mac Arthur Eylülün yirmi beşinci pazar günü öğleden sonra Roma'ya vapurile Köstenceden şehrimize gelecek ve burada hiç durmadan aynı günün akşamı Ankara'ya hareket edecektir. Ceneral Eylülün yirmi altıncı günü Ankara'ya varacak ve o akşam İstambul'a müteveccihen hareket ederek ayın yirmi yedisinde burada bulunacaktır. Ceneral Eylülün yirmi sekizinci günü semplon ekspresile Parise gidecektir.

Ceneral Mac Arthur'e yaveri yüzbaşı Thomas Davies refakat etmektedir.

Ceneral Mac Arthur şimdi Varşovada bulunmaktadır. Oradan Prağa gidecek ve Viyana, Budapeşte ve Bükreş şehirlerini ziyaret ettikten sonra Köstence yolile şehrimize gelecektir.

Poliste :

Bir sandal devrildi, bir kişi boğuldu

Flurya ile Yeşilköy arasında dün bir sandal devrildi ve bir kişi boğuldu. Bir kişi de boğulmak üzere iken baygın bir halde kurtarıldı.

— Sahilden Yeşilköye kum taşımakta olan mavnacılar İnebolulu Ahmet oğlu Mehmet ve Ahmet oğlu Hamdi sandallarından kumu mavnaya getirirlerken, hamulenin fazlalığı yüzünden sandal yarı yolda batmıştır. Bu sırada her iki amele de yüzerek sahile çıkmak ve bu suretle canlarını kurtarmak istemişlerse de bunlardan Mehmet sahile yaklaşmak üzere iken boğulmuştur. Hamdi iyi yüzme bildiği için canını kurtarabilmiştir.

iskeleden düşen amele

Şehzadebaşıdaki İstiklâl lisesi tamiratında çalışmakta olan amelelerden Saframbolulu Mehmet sekiz metre irtifaındaki iskeleden çalışırken müvazenesini kaybederek yere düşmüş ve muhtelif yerlerinden yaralanmıştır.

Ceviz toplarken

Beykozda Çubuklu muhacir mahallesinde 100 numarada oturan Halil kızı Fatma Cemile H. ceviz toplamak için ağaca çıkmış ve ayağı kakarak yere düşmüştür. Cemile Hanım kırk yaşlarındadır. Kolundan ve bacağından yaralanmıştır. Haseki hastahanesinde tedavi altına alınmıştır.

Çuval içinde ne var?

Orta köyde Dereboyunda Maslak sokağında 27 numarada oturan hamal Tahsin yanında bir çuvala giderken polisler tarafından görülmüş ve şüphe üzerine çuval açılmıştır. İçinde 10 okka kaçak tütün ile iki bıçak bulunmuştur. Tahsin Adliye'ye verilmiştir.

Güneşle tedavi yapıyorlar

Hastalar

Güneşin ziyası ile iyi oluyorlar

Paris, 12 (A.A.) — Matin gazetesinin bir muhabiri, ziya kongresine iştirak etmek üzere gitmiş olduğu Kopenhag'dan avdet eden güneşle tedavi üstadlarından ve Fransız professeurlerinden Aimes ile görüşmeğe muvaffak olmuştur.

Professeur Aimes, güneşle tedaviye müteallik olan ve kongre tarafından tasvip edilmiş olan beyanatını tekrar etmiştir.

İyiliğinden ve faidelilerinden bahsedildiğini duymuş olduğu güneşle tedavi hakkında halkta pek basit malûmat vardır. Onun nazarında güneşle tedavi olmak demek, tamamille çıplak olarak insanın kendisini mümkün olduğu kadar uzun müddet güneşe maruz bırakması demektir.

Halk, bilmiyor ki güneşin inşaatı, pek faaldır ve ifrat derecede ziya, zehirli olabilir.

Ziya ile tedavi, usulî bir surette tatbik olunmak icap eder. Evvelâ, ziya ifratının, sonra itibat veya pigmentation tesirile ziyaya karşı hasasiyetin eksilmesinin önüne geçmek lazımdır. Filvaki, pigmentation, derinin dış tabakasını güneş şuaatına karşı yegâne müdafaa vasıtasıdır. Hatta doktor Brody, bigmentationun güneş şuaatının fazla derecede tesir etmesine mani olduğu mutalaasında bulunmaktadır. Fazla olarak modaya teb'an rengini sür'atle esmerleştirmek için fazla müddet zizaya maruz kalmak, bilhassa meçhul bir takım efatlarla malûl kimselerde vahim arızalara sebebiyet verebilir.

Professeur Aimes, netice olarak, güneşin fevkalâde mükemmel bir tedavi amili olduğunu fakat ifrat yüzünden güneşle tedavi usulünün rağbetten düşmesine mani olmak lazım geldiğini söylemiştir.

Ermeniler ve biz

Lâiklik

Ermenilerin de hariçteki dinî teşebbüslere iştirakine manidir

Ermenilerin dinî merkezi olan Açımyazın Katoğigosu iki sene evvel vefat eylemişti. Yerine bir diğeri teşrinievvelde seçilecekti. Türkiye ermenilerinin dahi intihaba iştirak etmek üzere bir kaç muvaffak göndermesi için patrikhane meclisi cismanisi vilâyete muvafakatla müsaade istemiş ise de hükümet verdiği cevpta Türkiye Cumhuriyeti hükümeti bir lâik hükümet olduğunu, ve hariçteki dinî teşkilât kendisini alâkadar etmediğini ve kendi vatandaşları ile memleket haricine çıkarak böyle dinî işlerle meşgul olmalarını tecviz edemeyeceğini ve aksi harekette bulunanlar olursa vatandaşlıktan iskat ile hudut haricine çıkaracağını bildirmiştir. Hükümetin bu tebliği üzerine Açımyazına gitmek üzere hazırlanan rahiplere bu keyfiyet bildirilmiştir.

“Arevelk,, gazetesinin verdiği malûmata göre patrikhane meclisi cismanisi hükümetin bu tebliği üzerine muvaffak göndermek meşuresini kapanmış addederek hükümetin bu tebliğini alâkadarlara bildirmiştir.

Deniz Ortalarında

İki balıkçı kayığı
arasındaki harp

Reis Serkisin kayıktan yaralı yuvarlanarak boğulması ve 35-40 kişinin boğazlaşması

Geçen perşembe gecesi, Rumelikavağı ile Anadolukavağı arasında iki büyük balıkçı kayığı balık avına çıkmışlardır. Bu kayıklardan biri Lâz'ara ait, öteki reis Serkisindir. Bu iki kayık ötedenberi birbirlerine rakiptirler.

Bu rekabet, Rumelikavağı ile Anadolukavağı arasında küçük mikyasta bir deniz muharebesine ve Serkis kaptanın, ölümlüne ve ölüsünün günlerce Boğazın suları içinde kaybolmasına sebep olmuştur.

Bize verilen habere göre vakaya sebebiyet veren Lâzların kayığındaki tayfa Lâz Hasan'dır. Lâz Hasan eskidenberi kendi arkadaşlarıyla herhangi bir sebepten iyi geçinememekte ve kendi çalıştığı kayığın zararına hareketten çekinmemektedir.

Lâz Hasan, Rumelikavağı ile, Anadolukavağı arasında bulduğu bir voliyi ermenilere haber vermiş ve bu voliden Serkis kaptanın istifade etmesini söylemiştir. Lâzlar, içlerinde bulunduğu halde daima kendi aleyhlerinde çalışan Lâz Hasanın vücudunu ortadan kaldırmayı kararlaştırmışlar ve bunun tatbikına bir fırsat beklemekte idirler. Lâz Hasanın bir cinayete kurban gitmesini istemiyen yine bir Lâz, yavaşca Lâz Hasanın kulağına fısılamış ve kendisini kurtarmasını söylemiştir. Bunun üzerine Lâz Hasan elbiseleriyle usulca kayıktan kendisini denize bırakmış ve biraz ileride balık avlayan Serkis kaptanın kayığına yaklaşmıştır.

Lâzlar, bunun farkına varınca bütünü asabilesmişler ve Lâz Hasanın takibine başlamışlardır.

Lâz Hasan ermeni kayığına yaklaşmış ve kayığa alınmıştır. Biraz sonra Lâzların kayığı da Ermeni kayığına yaklaşmıştır. Daha uzaktan başlayan sövüp saymalar ve Lâzların hücumundan büyük bir hadisenin çıkacağını anlayan Ermeniler, deniz ortasında kopacak fırtınanın neticesine şok kanlılıkla mukabele etmişler ve cevap vermemişlerdir. Lâzların kendilerinden daha kalabalık olması adetlerinin 25 i geçkin bulunmasının da bunda büyük bir tesiri vardır.

Lâzlar, bu volinin kendilerine ait olduğunu, burada avlanmaya hakları bulunmadığını söylemişler, bütün bu gürültüler gene cevapsız kalmıştır.

Zaten kendi erine Lâz'ın o amıyacak kadar kızgın göpürmüş bir halde bulunan Lâzlar kayıklarını Ermeni kayığına yaklaştırmak birer birer rakip kayığına atlamışlardır. İşte asıl büyük facia da bu andan itibaren başlamıştır. Lâz'lar, kendilerine ihanet eden Lâz Hasanı aramışlar fakat bu amamışlardır.

Bu arada Lâzların küfürlerine tahammül edemiyen Ermenilerden de ufak tefek itiraz ve mukabele sesleri işiti miye başlamış, bu hadisenin büyük bir kargaşalık ve kavgaya dönmesine çok zaman lâzımgelmemiştir. İki taraftan da bıçaklar ve tabancalar çekilmiş, Serkis kaptanın yaralanmasıyla denize düşmesi ve aynı zamanda 35-40 kişinin itişip kakışmasına tahammül edemiyen Ermeni kayığının devrilmesi bir olmuştur.

İki üç gün bütün taharrilere rağmen bulunamayan Kaptan Serkisin cesedi evvelki gün Fenerde bulunmuştur. Hadise üzerine yirmiden fazla Laz tevkif edilmiş ve maznun sıfatıyla adliye verilmiştir.

Yakalanan Lâzlar, cürümlerini inkâr etmekte idirler.

ELHAMRA

Sinemasında
Amerika'da Paramount'ta ihzar
İstanbul'da İPEKFİLM stüdyosunda ümmat edilen

Ejderin Kızı

film gösterilmektedir. Mümes-silleri: SESSUE HAYAKA-VA - ANNA MAY WONG ve İstanbul Darülbeydi artistlerinden.

ZEHRA HANIM - ZİHNİ BEY
Ayrıca varyete ve şarkılar

Yarın akşam

Opera Sineması

1932 - 1933 sinema mevsimine

"Sofiller mübdei HENRU FESCOURT'un meşhur

YEMİN

Fransızca sözlü ve şarkılı filmi ile başlıyor:
Mümes-silleri: ANDRE BURGERS ve MADELEINE RENAUD
Müveten: KADININ FENDİ ERKEĞİ YENDİ
Fransızca komedi.

Fiatlar:

İkinci 30-Birinci ve balkon 50-Hususi 75 kuruştur.

Fikir âlemi

İctihat ve doktor
Ab. Cevdet bey

Dr. Abdullah Cevdet bey son nüshasının başında İctihadın 28 inci yıl dönümünü idrak ettiğini haber veriyor. İctihadın ilk nüshası 27 sene evvel bugünlerde Geneva şehrinde 16 sahifesi Türkçe ve 16 sahifesi Fransızca 32 sahfe olarak çıkmış. 27 sene içinde her türlü müşkü âta rağmen devam ediyor. Bu, takdir edilecek muvaffakiyettir.

Doktor mecmuasının yıl dönümünden bahsederken Celâl Nuri bey ile Peyami Safa beyin sözlerini naklediyor. Celâl Nuri bey kendisine demiş ki:

— Sen mezarlıkta hitabet eden bir hat'psin.

Peyami Safa Bey de şöyle demiş:

— İctihat artık rolünü bitirmiştir. Çünkü şapka giyildi, kadın açıldı, lâtin harfleri alındı.

Ab. Cevdet Bey bu sözleri böyle naklettikten sonra onlara cevap vererek şunları söylüyor:

— Her ikisi de galat ediyorlar. İhlâsın hitabında mezarlıklara ve mezarda olanlara da tesir edecek bir kudret vardır. Hiç hatırimdan çıkmaz: Şeyh Mehemmet Abdu Mısırın müftisi o'duğu esnada seyahat tarikiile Geneva şehrine gelmiş ve benimle görüşmek istemişti. Pension Richard'da gendisini buldum. Burada ne yapıyorsun? dedi. İstibdadı karşı milletimizi uyardırmak için kitaplar neşrediyorum, fakat Türkiye'ye pekaz sokabiliyoruz, dedim. Bunun üzerine bulunduğumuz odayı elile işaret ederek:

— Efendi, dedi, bu odanın içinde bir kelime hakikat tekelüm etsen ve bu odanın içinde senden benden başka kimse olmasa, yüz sene sonra bir adam bu odaya girdiği vakit senin ihlâs ile söylediğin hakikatin tesirinden mütenaim olur. Kitabının, gazetenizin, mecmuasının tek bir nüshasının Türkiye'ye girmesi bile kâfidir.

Ben bugün Türkiye'nin içindeyim. Cumhuriyetin verebildiği hürriyetten mütenaimim benim mezarlıkta hatip olduğum nasıl söylenebilir. İctihadın rolü bitmiş olduğuna hükmetmek çok yüksek görmektir. İctihadın az kari varmış, bini geçmiyormuş. Kabul ediyorum. Bu keyfiyet devam ve ısrarı için bir evleviyet değil midir?...

İtalya ve kümes
hayvanlarımız

İtalya hükûmeti hayvanlarını çoğaltmak için birçok tedbirler almış bu meydana kümes hayvanlarına fazla ehemmiyet vermiye başlamıştır.

Dün İtalyadaki ticaret mümes-sillerimizden gelen malûmata göre İtalyanlar bilhassa yumurtalar üzerine 250 Liret gümrük resmi koymuşlardır.

Ancak Türk mallarına ve Türkiye'den gelecek yumurtalara en fazla müsaadeye mazhar olan memleket muamelesi yapılmakta ve 250 Lirete mukabil 145 Liret gümrük resmi alınmaktadır.

Bundan maada; gıda sanayiinden başka mamulâtta kullanılmak üzere İtalyaya ithal edilecek yumurtalar maliye nezaretinin vazedeceği kuyudata riayet etmek şartile ithalâtta istenen resimden büsbütün muaf tutulacağı bildirilmiştir.

A İ L E

Musibet, kadının mektebi ve
zafer meydanıdır

Mütercimi: Zonguldak me'b'usu M.

— 16 —

Bu meslek vardır ki erkeğin hayattaki buhranları, ikbal ve idbar hususundaki tahavvülleri kadını şiddetle alâkadar eder. Bu meslek, ticaret mesleğidir. Dükânların arka tarafında izbeler görürsünüz. Herkesin hakir gördüğü bu yerlerde, bilir misiniz, ne gizli faziletler, ne meçhul sadakatlar saklıdır, bilir misiniz, bu yerlerin topraklarına ne kadar göz yaşları içirilmiştir? Roman olmakla beraber güzel adedilebilecek bir eserde tesadüf ettiğimiz bir kadın tipini arzedeceğiz. Mevzuu bir tacirin ikbal ve idbarını hikâyeden ibaret olan bu eserde kadına, ikbal ve muvaffakiyet zamanında durbin, basiretkâr ve nâsıh, sukutta müşfik ve tesliyetkâr, idbar sırasında da bir kahraman kadar sabur, metin ve mütevekkil bir rol veriliyor. Kadın bu rolü şayanı hayret bir muvaffakiyetle ifa ediyor. Kadın evvelâ, felâketin önüne geçmek istiyor, savuşturulamıyacak bir hal alınca, acı-sını tabfife çalışıyor, vukuundan sonra da tamarine gayret ediyor. Bu rol tamamen sahil ve hâdisata mutabıktır ve her fert buhranlara, sukut ve idbarlara maruzdur.

Musibet, kadının mektebi ve zafer meydanıdır. Felâket ve ıstırap zamanlarındadır ki kadın azemetinin nasıl ışıldadığını görmeli: Salonların parlak ve boş iştiraklerinde değil. Kadın, ailenin harici muhit ile temas ve münasebetlerini idare eden bir nevi vicdanıdır. Erkekten daha ince ve daha hassas bir ruh taşıyan kadının, daha hassas ve daha nazik bir vicdan sahibi olması da tabiidir.

Maamafih itiraf etmek lâzımgelir ki bu, kat'i bir düstür değildir. Erkeklerin umumî hayatta nice hatakar hareketleri görülmüşdür ki bâis ve saiki kadın olmuştur. Filhakika, pek mümtaz olanların içinde bile öyle kadımlar vardır ki doğrudan doğruya ailenin hayatile irtibatı olmayan umumî vazifelerle alâkalanmak istemezler. Onların nazarında umumî menfaatlerin her hangi bir kıymeti yoktur. Aileye teması olmayan şeylere tamamen yabancı oldukları gibi umumî işlerle alâkadar olan erkek vicdanında ve akidelerinde sezdikleri şiddeti tahfif etmenin bir vazife olduğunu zannederler. Bir çoklarının zahirperest bir hevesleri vardır: Şeref ve haysiyetteki yükseldikten ziyade makam ve mevkideki büyüklüğe kıymet verirler.

Şeref ve iştirah bahşeden faaliyetlere, ne şekilde olursa olsun, para kazandıran faaliyetleri tercih ederler. Bilmezler ki ailenin bile fevkiye yükselen bazı şeyler vardır: İstikamet ve namus..

Fakat bu hata, kadının tabiat ve cibilletinden değil, pek yüklü olsa bile sathi kalan ve yüksek düşünceleri inkişaf ettiremeyen yanlış ve kasır bir terbiyeden hasıl olur. Maamafih kadın her zaman harici işlerde bigaraz ve müstakim rehber olmasa bile, ev içinde olsun, intizam ve faziletin âmil olabilir ya.. Kocasını her ne suretle olursa olsun, yolunu sapıtır,

karışık harekâtile ailenin buharını kaybettirirse, tâbiatin ve ginin bahşettiği tatlı ve fakat essir silâhlarla onu yeniden zapt etmek kadının elindedir.

Maamafih, bu teşebbüs, bir sa cesareti kırılmış ve ilk demede silâhını bırakmış olan kadının yapabileceği kolay ve çuk bir iş değildir. Hakikaten sanların ahlâki bozuklukları içinde hiç bir fikri olmayan ve lekesiz ismeti sebebiyle da fenalık denilen şeyin varlığı zihnine bile sığdıramıyan varlığı bu fenalıkları, yabancı kimselerin değil, bizzat hürmet ve itaatiği adamın şahsında görmeyen muazzam bir sukutu hayalidir.

Şüphesiz, bu zavallı kadını aile kutsiyeti hakkındaki ne kadar yüksek ve temiz bir yali de o kadar yüksekten eder. Hürmet ettiği kimsenin, caka hakarete lâyık olduğunu kendi nefesine karşı itiraf mecburiyetinde kaldığı zaman 'isin, en derin gayyasına yur lanmaması mümkün müdür?

Bu müşevveş ruhtaki müca-lenin azameti tasavvur olundu mu? Ne yapsın; hakkını, vâsile nasıl uzlaştırsın?.. Hiya karşı feryat eden bu derunî ır nasıl boğsun? Seviyorsa heybetli sukut, sevmiyorsa ne müthiş ve ne heybetli sukut! Eger, kadın, kendini cesaretle kaptırmış ise her şeyi kaybetmiş demektir. Onun içindeki genç kızın, evlenirken bütün gözünü kapalı olması pek de zu edilir bir şey değildir.

(Devamı var)

Sinema mevsiminin başlaması
münasebetile

Sinema mevsiminin başlaması münasebetile bütün piyasada himmetli bir faaliyet görülmekte ve sinema hazırladıkları programlarından kısmını neşretmektedirler.

Salonunu, dünyanın yegâne sinemakinaları olan Western Elek teçiz etmiş ve aksi sâde için gelen bütün tertibatı yaptırmış olan Artistik, bu sene, beynelmül emsaliile gayri kabili kıyas en iyi leri Avrupada bizzat seçerek sevmiştir. Bunlardan bazılarının ismini veriyoruz: Mary Glory ve rine tarafından oynanan "Mösyö ralle tarafından oynanan "Belam dam ve Bibi", Almanların Berlin rin bülbülü namını verdikleri Alpar tarafından temsil edilen det şarkısı,; Sahara esrarını gös "Atlantid diyarında,; Lâfif ve Anny Ondra tarafından oynanan "Cennette bir gece,; Brigitte ve Andre Luguet'in "Zafer,; Alman artistlerinden Martha E tarafından temsil edilen "Belar Veda,; Henry Reussel Meller vaz'ı sahne ettiği Fransızca sözlü garlı "Sahane menekşeler,; Aram Falconi ve Grazia del Ric tarafından oynanan "Kadın peşinde — cueri, ile Maria Jacobini'nin ettikleri "Hayat merdiveni — Scala, isimli iki İtalyanca ve kalari büyük "Cinér, orkestrasi fandan çalınan film.

Bunlardan maada Artistik sinema programlarının birçok Fransızca komiklerle 2-3 kısımlık kısa İtalyanca mevzularla ikmal edilecektir ilâve edelim.

Geçen sene içerlerinde Man'el — Sevda maceraları — Yara — Altın kalp — Balo — Viktoriya — hüsari ilâh... gibi fevkalâde filmler gösteren Artistik sinema bu sene yaptığı itina sayesinde ziyade müşterilerini memnun gine ve büyük bir muvaffakiyet nacağına şüphe etmiyoruz.

Viyanada Tutulan Reziller

Erkeklerin çocuğu ol-
mamasına çalışanlar

Şimdiye kadar bir çok kimseye ameliyat yapmış, binlerce lira kazanmışlar

Son zamanda Avusturyada Graz şehrinde gizli bir şebeke faaliyette bulunan, bir şebeke meydana çıkarıldığına, bu hususta ehemmiyetle tahkikat yapıldığına dair telgraflar geliyor. Bu adamlar bazı erkeklerin erkekliğini gideriyor, zürriyet kabiliyetini mahvediyormuş.

Bütün Avrupada alaka uyandıran ve tahkikat safahatı takip edilen hadise şudur:

13 numaralı ev!

Viyananın Grisplats denilen meydanında 13 numaralı bir ev vardır. Bir sabah, meydana bir bekleyen bir polis, bu evden üç kişinin çıktığını görmüş. Bu üç kişi, telaşlı telaşlı etrafa bakınarak, polis memurunu yanından geçerken, memurun burnuna şiddetli bir ilaç tokusu gelmiştir.

Polis memuru, bu eve son zamanlarda sık sık birçok kimse girip çıktığını, bunların hep yabancı sımalar olduğunu düşünerek, zaten Kuşkuda imiş. Aynı zamanda evden de şiddetli ecza kokusu gelmesi, şüphesini arttırmıyormuş.

Bu itibarla bu evde her halde esrarengiz bazı işler döndüğüne şüphelilik etmiş ve anı bir kararla, yanından geçen bu üç kişiyi durdurmuş, hemen sormuş:

— O evde ne işiniz vardı?

İsticvap ve itirafı

Üç yabancı, bu istizah üzerine yapmışlar, birbirlerinin yüzlerine bakarak, bir müddet ağız açmamışlar, fakat nihayet şu cevabı vermişlerdir:

— O evde bir doktor oturuyor. Bizi ameliyat etti. Şimdi onun yanından geliyoruz!

— Size ne ameliyatı yaptı?

Üç yabancı, bu ciheti bir tür şakalele götürülmüşler, nihayet mübim itirafda bulunmuşlardır:

— Doktor, zürriyetimiz olmasın için bizi ameliyat etti. Bu ameliyat dolayısıyla artık çocuğumuz olmayacak fakat bu imkân bütün ortadan kalkmış değil. İstedığımız zaman doktora gider geleceğiz ve yapılacak diğer bir ameliyattan sonra gene çocuğumuz olacak.

Derhal tahkikatın derinleştirilmesine başlanmış bunların civar vilayetlerden gelen rençberler olduğu ve orada meçhul adam tarafından kandırıldıkları Graz şehrine geldikleri zaman, kendilerini başka bir meçhul adamın istasyonda beklediğini ve evvelce tarif edilen bir işadamların kendisini tanıttığı anlaşılmıştır. İstasyondaki adam, bunları alması, 13 numaralı eve götürmüş, birer birer tamamilen bir doktor odası itibarını veren bir odaya sokmuştur.

Ameliyat nasıl yapılmış?

Kendilerini bu odada bir kız karışmış, bir köşedeki ameliyat masasına yatmış ve başlarına birer kukulete geçirmiş, boyunlarından bağlamıştır.

Bu suretle ameliyat edilenler nasıl ameliyat edildiklerini, kendilerini kimlerin ameliyat ettiğini görememişlerdir. Ameliyat esnasında odada hiç konuşan olmamıştır. Ameliyat bittikten sonra, başlarındaki kukuletenin bağı çözülmüş ve o zaman ameliyat edilenler, karşılarında gene asistan sıfatıyla çalışan kadınla karşılaşmışlardır. Ameliyatı yapan adamlar, tanımamak için, işleri bitince hemen odadan çıkmışlardır.

Müteakiben ameliyat edilenlerden adam başına 82 şilin alınmış, kendilerine yara kapancaya kadar temizlemek üzere de bir küçük şişe ilaç verilmiş, yarayı kapatıncaya kadar nasıl tedavi edecekleri ayrıca izah olunmuş, bir daha gelmelerine lüzum olmadığı, bu ilacın yarının kapanmasına kifayet edeceği bildirilmiştir.

Polis taharriyat yapıyor

Zabıta memurları, bu malumatı aldıktan sonra, derhal eve gitmişler, oradaki bütün eşyayı müsadere etmişler, odaları mühürlemişlerdir. Bu sırada ameliyatın yapıldığı odadan yan odaya çekilmek üzere gizli bir kapı mevcut olduğu keşfedilmiş, oda da perdeler ve paravanlar görülmüştür.

Evde bulunan Robert Şirman isminde bir adam tevkif edilmiş, bunun ameliyat edilen üç kişiyi istasyonda bekleyen ve eve getiren adam olduğu müvacehe neticesinde tesbit edilmiştir. Gene tesadüf olunan Mariya Şvartsbek ismindeki kadının da orada asistan sıfatıyla meşgul olan bir kadın olduğu ve kendisinin hakikatta bir terziden başka bir şey olmadığı öğrenilmiş, bunlar sıkı bir isticvaptan geçirilerek tahkikat derinleştirilmiştir.

Tahkikat esnasında, ameliyatın daima sabahın saat altısından evvel yapıldığı, ameliyat edilenlerin birbirini takiben ameliyat masasına yatırıldıkları da tesbit olunduktan sonra, hastaneye kaldırılan üç hastayı muayene eden doktorlardan müteşekkil bir heyet, bunların dünyaya zürriyet getirme kabiliyetlerinin ameliyatla giderilmiş olduğuna, ameliyatın çok kusurlu, çok acemice yapıldığına rapor vermişler, diğer taraftan polis memurları, başka bir ip ucu elde etmişler, Jozef Ragosniç isminde bir demirciyi de bu şebekeye dahil olmak üzere yakalamışlardır.

Bir gizli müessese daha!

Bu suretle şehrin diğer bir tarafında Floriyani sokağında da ikinci gizli bir müessese meydana çıkarılmış, burada ameliyatın iki ecnebi tıp talebesi tarafından yapıldığı anlaşılarak, bunlardan biri yakalanmış, diğeri harice kaçtırdıktan ele geçmemiştir. Yakalanmış uzun müddettenberi Avusturyada bulunan tıp talebesi Evstati Anastasof isminde bir Bulgardır. Taharriyatta, erkeklerin dünyaya çocuk getirme kabili-

Bağdatta

Arap ittihamı ve
Faysalın seyahati

Irak kralı Faysal Hz. nin Bağdattan hareket edere Maverayı şeria merkezi Ammana gitmesi bir çok sayılara sebebiyet vermiştir. Taymisin Bağdat muhafirine göre seyahatin hedefi, Arap ittihamı ile Necit hükûmeti ile olan münasebetler meseleleri olduğu söyleniyor.

Arap ittihamı meselesi, yakında Bağdatta toplanacak Arap birliği kongresinden doğuyor. Bu kongreye Irak, Hicaz, Suriye, Filistin, Maverayı şeria murahasları iştirak edeceklerdir. Kongre kral Faysalın himayesi altında toplanacaktır.

Necit hükûmeti ile münasebetler meselesine gelince, Necit hükûmdarı Melik Ibnissuut, geçenlerde tenkil olunan Ibnirfade isyanının Maveray hükûmeti tarafından teşvik gördüğüne dair kanaat hası ettiğinden iki taraf hükûmeti arasındaki münasebetler gerginleşmişti.

Kıral Faysalın iki taraf arasında tavassut ederek münasebetleri ıslaha çalışacağı anlaşıyor.

İtalya gümrükleri

İtalya hükûmeti, İsviçre, Romanya, Yugoslavya hükûmetleri ile gümrük rusumunu tezyit eden bazı kararlar ittiham etmiştir.

Bu kararlara göre bundan sonra İtalyaya girecek nebati, madeni yağlar, kümes hayvanları, yumurtalardan fazla rusum alınacaktır.

liyetlerinin giderilmesi propagandasını yapmak üzere hazırlanmış evrak bulunmuştur.

Bu evrakta, bunun kolaylıkla mümkün olduğundan bahsedildiği gibi, tam bir akamet mevzuu bahsolmadığı, istenildiği zaman başka bir ameliyatla bu kabiliyetin temin olunabileceği kaydedilmiştir.

Burada bazı defterlerdeki kayıtlar tetkik olununca, gizli şebeke- nin çok vâsi bir sahada faaliyet- te bulunduğu, muhtelif yerlerde mümessilleri bulunduğu ve bir çok müracaatçılarla muhabere edildiği görülmüştür. Faaliyet neticesinde yüz binlerce şilin kaza- nıldığı ve buna mukabil bir çok kişinin sakat bırakıldığı tahakkuk etmiştir.

Tevkifler devam ediyor

Bundan sonra, tahkikat ve tevkifat devam etmiş, Ervin Danusi ve Hans Forhavzer isimlerinde iki adam yakalanmış, Viyanada da tevkifat yapılmıştır. Yakalan- nardan bir kısmı Bulgardır.

Yakalananlardan Hans Forhavzer, uzun müddet Almanyada bulunmuş bir anarşisttir. Mücrim operatörlerden biri de Lehistan kaçmıştır. En son yakalanan Rudolf Grosman isminde bir muhar- rirdir. Bunun teşkilatta başlıca bir rol oynadığı ve propaganda evrakını kendisinin hazırladığı neticesine varılmıştır.

Avusturya zabıtası bu hadise ile esaslı bir surette uğraşmaktadır. Son günlerde Viyanada iki gizli müessese daha keşfedilmiştir. Tahkikata devam edildikçe daha bir çok sırların meydana çıkarılacağı, tevkif edilenlerin çoğalacağı kuvvetle zannolunmaktadır.

Hıristiyanlıktan Müslümanlığa..

Bir İngiliz kadını niçin
müslüman olmuş!Tayyarede dinini değiştiren bu milyo-
ner kızı kanaatini anlatıyor

— 2 —

Hâdiseler, tesadüfen vuku buldu. Bir gün dostlarımdan biri benim şark edebiyatına meftun olduğumu anlıyarak, bana kur'anın bir İngilizce tercümesini verdi. Kur'an tercümesini, bir kaç kere okudum ve hiç farkına varmadan, onun güzelliği ve sadeliği içime işledi..

Bunun üzerine Muhammedin dini hakkında daha derin tetkikler yapmağa karar verdim ve islâmiyet ile Muhammet hakkında yazılan bir çok eserleri okudum. İslâm âlimleri ile görüştüm.

Tetkiklerimin neticesi olarak müslümanlığın en mükemmel din daha doğrusu bu dinin idealleriyle en muvafık din olduğunu anladım ve müslüman olmağa karar verdim.

Akrabama bir şey söylemeden, yahut bir kimse ile müşavere etmeden kararımı tatbik için tedbirler aldım.

Müslümanlığa girmek için yapılan pek sade merasimi, havada, hiç kimseye ait olmayan ufuklarda yapmayı tensip etmiştim.

Böyle bir merasim için, ufkun genişliğinden daha münasip bir yer tasavvur olunamazdı. Zaten Londra ile Paris arasındaki hava yolunu diğer yollara tercih ettiğimden meseleyi kolaylıkla halledebilecektim.

Nihayet günün birinde baharın ılık güneşinde garp müslümanları cemaati reisi doktor Halit Şebre ile birlikte uçtuk. Doktor Halit bana müslümanlığı telkin ettirecekti. Londradan "Gümüş kanat", tayyaresine binerek Paris yolunu tuttuk. Hava çok güzeldi.. Bunun, gireceğim yeni hayat namına, hayırlı bir hâdiseler saydım.

Tayyaremizin etrafında, meraklı seyircilerden bir küme toplanmıştı. Çünkü kararım, nasılsa yayılmış, Londra gazeteleri, benim hakkımda neşriyatta bulunmuştu. Bütün sabah gazeteleri "Havada müslüman olacak kadın", serlavhası altında benden bahsediyorlardı.

Tayyare etrafında toplananların söyledikleri sözler pek de hoş gidecek mahiyette değildi.

Şişman bir kadın yüzüme dikdik ve hiddetli hiddetli bakarak şu sözleri söylemişti:

— Bu kadın Mormon olmaktan utanmıyor mu?

Bir dostu ona cevap verdi:

— Her halde belâsını bulur.. Belki de tayyaresi bir yere çarpar da mahvolur.

Tayyaremizin pilotuna baktım. Fakat kendisi bu sözleri duymamıştı. Çünkü pek meşguldü.

Seyircilerden bir başkası şu fikirde idi:

— Bu kadın siyahların dinine giriyor!

Zannederim ki dostlarımdan bir çokları bu fikri besliyecekler, bunlarla beraber bütün İngilizler beni kendilerine yabancı sayacaklardı.

Kendi kendime teselli verdim:

— Vatandaşlarım ne düşünürlerse düşünsünler, anlaşılmak ve te-

samüh göstermek sayesinde her şey bertaraf olur.

Fakat sonradan, tesamühün, dünyada pek nadir bir şey olduğunu anladım..

Havalandık ve ilerliyorduk. Ben derin bir düşünceye dalmıştım.

Yolu yarılardığımız zaman doktor Halit Şeldrek'in vakur sesini duydum:

— Manşın ortasındayız! Burası çok muvafık bir yerdir..

Beş bin kadem yüksekteyiz. Altımızda deniz tatlı tatlı dalgaları oynordu. Ayağa kalktım. Sağ elimi doktor Halidin eline koydum ve şu sözleri tekrar ettim:

"Şehadet ederim ki Allaha başka tapacak yoktur. Şehadet ederim ki Muhammet Allahın peygamberidir.."

Bütün merasim bundan ibaretti ve bir kaç saniye sürdü. Hayatımda yeni bir devir açılıyordu.

* * *

Aşağı indiğimiz zaman müezzin ezan okumakta ve cemaatı namaza davet etmekte idi.

Karşısında bir fırından ekmek satın alan kadınlar fırından çıkarak ezanı dinlediler. Sokakta oynayan bir kaç çocuk minareye dikdik baktılar. Yakındaki evlerin birinde bir fokstrotu öğretici gibi terennüm eden bir gramofon ansızın sustu. Küçük bir kalabalık camie koşuyordu. Doktor Halitle birlikte bunları takip ettik Kenarları kemerli bir avluya girdik. Duvarlar güzel muzayiklerle süslenmişti. Şadırvan gürül gürül akıyordu ve etrafı çiçek saksıları ile süslenmişti.

Doktor Halit beni camiinin içine soktu. Ortalık loştu..

Ayakkaplarımızı çıkararak girdim.. İçerisi dolu idi. Türk, İranî, Arap, Cezayirli bir çok dindaşlar ibadet için toplanmışlardı. Yalnız içlerinde benden başka kadın yoktu. Cemaat içinde bana bakan bir kimse göremedim. Herkes ibadetine müstağrak bir halde idi. Camiinin zemini, son derece kıymetli bir İran halısı ile döşenmişti. Saflar teşekkül etmiş ve namaz başlamıştı.

Ben de geride bir safta durdum. Ve cemaata uydum. Camiden çıktığım zaman islâm ümmetine tamamilen girmiş bulunuyordum.

Namazdan sonra camie bitişik bir lokantada şerefime verilen ziyafette hazır bulunacaktım.

(Sonu yarın)

Avusturya ithalatını
yeniden tahdit ediyor

Avusturya hükûmeti ithalatı tahdit için yeni kararlar vermiştir. Bu kararların bilhassa memleket sanayinin himaysine matuftur.

Avusturya hükûmeti bu maksatla 150 den fazla ibtidai maddenin memlekete ithalini katı surette menetmiştir.

VAKIT'in TEFRİKASI: 2

AHSEN BEY

VAKASI

Alem dağı yolu üzerinde avlanırken meçhul bir kurşun: bunu kim attı? kaza mı, cinayet mi?

Hizmetçi kız Feyzi Beye — İşte Ahzen Beyin mektupları..

Dünkü nüshada ilk çıkan tefrika-
nın hulasası:

Ahzen Bey, Erenköyünde büyük bir köşk sahibi, fevkalâde zengin merhum kilercibaşı Hamdi efendinin oğludur. Bir tek can ciğer arkadaşı Adil var. Ona hayatta başka kimsesi olmadığı için gizli bir servetini kendisine terkedeceğini, eğer bir gün birdenbire ölürse köşte saklı olan bu serveti almasını söylüyor. Ahzen Beyin bir paşa kızı olan Nigârla evlenmesi mevzuu bahistir. Fakat bu Nigâr daha evvel Feyzi isminde bir gençle nişanlanmıştır. Feyzi Nigârın Ahzen Beyle münasebetini bilmiyor. Ancak bir gün Nigârı görmek için Nişantaşındaki evine gidince onu bulamıyor. Fakat hizmetçi kız, hanımın kendisini azarlamasından müteessir hanımın sırrını Feyziye anlatıyor. Onun Feyziyi züğürt addederrek zengin bir mirasçısı ile seviştiğini, mektuplaştığını, görüştüğünü evlenmek üzere olduğunu söylüyor.

Hizmetçi kız Feyzi Beye anlatıyordu:

Sizden bin kat zengin.. Şimdi Hanımefendi bu adamcağızı yılmak hülyasında.. İşte Ahzen Beyin mektupları görüyorsunuz ya, hep nişanım diye başlıyor, sevgilim, canım, ciğerim bile diyormuş.. Nigâr Hanım bana hepsini gelir gelmez okuduğu için biliyorum..

Feyzi mektupları aldı, açtı. Sür'atle göz gezdirdi, resimlere baktı. Artık hayret ve teessürü son dereceye gelmişti :

— Bu Ahzen Beyi tanıyor musun?

— Tabii, buraya bir kaç defa geldi, kaç defa kahve verdim ona.. Üç gün evvel, biz de gece bile kaldı..

— Nasıl adam bu?..

— Kırk, kırk beş yaşında, altın gözlüklü, ince sarı bryıklı, orta boylu, terbiyeli bir adam.. Ama merak etmeyin ben burada kalırsam ona da sizin gibi her şeyi söyleyeceğim..

"Hemşiren vefat etti, çabuk gel. Baban: Tahir.."

Ahzen kâğıdı yırtarak Adilin koluna girdi:

— Zavallı Adilciğim, zavallı kardeşim...

Gözleri yaşla dolu olan Adil arabadan inerek :

— Zaten hasta idi, onu hasta hasta bırakarak gelmiştim. Fakat..

Hıçkırklar sözüne devam etmesine mâni oldu. Bütün arkadaşları toplanarak onu teselliye çalıştılar. Ahzen :

— Adil kendine gel.. Bugün baban seni bekliyor, görülecek vazifelerimiz var. Şimdi ilk tren gelir, hemen yetişelim..

Dedi. Adil gözlerini silerek :

— Kat'iyyen olmaz, dedi.. Sana ihtiyacım yok, ben kendim giderim. Sen günlerdenberi seni bekliyen arkadaşlarınla yoluna devam et.. Benim yapılacak işim gayet sadedir ve bu vazifeyi görmek için kendimi çok kuvvetli hissediyorum.

Ahzen Beyin bütün ısrarları neticesiz kaldı, Adil âdeta kaçır gibi onları yanından ayırdı, istasyona koştu..

Ve iki araba henüz karanlık olan yolları fenerlerle aydınlatarak yola çıktılar.

Alemdağına yaklaştıkları zaman arkadaki talikadan inmişler, silâhlarını çevirerek tek tük ateşe başlamışlardı bile.. Ahzen Bey de Adilin acısı ile meyus bir halde hiç bir şey yapmamak üzere arabadan indi. Her biri bir tarafa dağılan arkadaşlarının izi üzerinde ormanın içinde, kayaların arasında bir şey, bir yer arıyormuş gibi, ne yaptığını bilmiyerek yürümeye başladı.

Silâhların keskin sesi dağlarda akisler yapıyordu. Arabalarda yalnız arabacılar ve uşaklar kalmıştı. Bunlar da arabalarda uzanarak bu tatlı ve serin havada uykuya kestirmeğe başladılar.

Uzaktan yalnız arada bir patlayan silâhların sesi, arada bir kahkahalar..

— Yapıştır Mümtaz, kaçırma, dikkat..

Gibi ihtarlar işitiliyordu. Bu yarım saat kadar sürdü. Birdenbire acı bir feryat duyuldu.

Bu feryat kimin? Niçin?.. Acaba avcılardan birisinin başına bir felâket mi gelmişti?..

Feryadı derinden bir inilti takip ediyordu. Sesi işiten ve nazarı dikkatli celp eden arabacı Hüseyin ağa:

— İsmail, kalk.. Tosun, Mehmet dinleyin hele..

Diye yanındakileri uyandırdı. Sesin geldiği tarafa doğru koştular. Kısa bir araştırmadan sonra geniş bir kestane ağacının altında, ormanın çok sık noktasında Ahzen Beyi gözleri kapalı, arka üstü toprağa uzanmış bir halde buldular..

[Devamı yarın]

Yeni Filimler

Melek Sinemasında:

Demir kafes

Silvia Sidney — Gene Raymond

Yarın Melek sinemasında başlayacak olan Demir Kafes filminden bir sahne

Büyük bir mağazada çiçek satan Katleen Strom, meşhur bir haydut olup polis tarafından aranamakta olduğunu öğrendiği arkadaşları Kid Athens'le bozuşuyor. Aynı günde Mac Neil isminde genç bir mühendisle tanışıyor ve kısa bir zaman zarfında iki gencin mü nasebatı izdivaçla neticeleniyor. Bunu haber alan ve kıskançlıktan kuduran Kid, bu izdivacın zıfıfı gecesinin olmayacağına yemin ediyor. Kid nikâhın ertesi sabahı seyahate hazırlanan genç evlilerin evine geliyor, ve eskiden elinde kalan anahtarla yavaşça kapıyı açıyor.

Elhamra sinemasında

Ejderin Kızı

Sussue Hayakawa — Anna May Wong

Elhamra sinemasında dün başlamış olan Ejderin kızı filminden bir sahne

Birkaç senedenberi Londrada bir çok intikam cinayetlerine sahne olmaktadır. Büyük Çin âlimi doktor FuManchu bu hâdiselerin faili olmakla maznundur. Büyük bir inhidam vak'asında doktorun öldüğü zannediliyorsa da cesedini bulmak kabil olmuyor. Bu hâdiseden birkaç sene sonra Londra müzikhollerinde bir prenses unvanını taşıyan büyük Çinli dansöz Ling - Moy çılgınca alkışlanmaktadır. Dansözün veda müsamesesinde vekili umuru Morloff, dansöz, kendisini aynı şehirde bulunan Roland Petrie ile nişanlısı Mis Joan Marchall'a takdim eder. Aynı gece dansöz, şimdiye kadar hiç görmediği babasının Londra'ya geldiğini haber alır. Bu adam Fu Manchu'dur. Doktor kızına, Şanghai isyanında jeneral Petrie-

çıp içeriye giriyor, kendisini Katleen'in yanında aramaya gelen bir Polis hafiyesini öldürüp kaçıyor.

Silâh sesine koşan polisler yeni evlileri tevkif ediyorlar. Uzun süren bir muhakemeden sonra genç kadın yirmi seneye, kocası da idama mahkûm oluyorlar.

Hapishanede Susie isminde kiden Kid'in metresi olup Katleen yüzünden terkettiği, bir kadını zavallı Katleen'i her fırsatta taciz ediyor. İdam günü yaklaşmakta dır.

Günün birinde Susie bir gazetede polis hafiyesini öldüren silâhın resmini görüp, üstündeki bir yazıdan kendisi tarafından Kid Athens'e hediye ettiği silâhı tanıyor. Vicdanı masumun idamına kail olmuyor. Katleen'i bulup bildiklerini anlatıyor. Ümide kapılan genç kadını derhal hapishane müdürüne koyuyor. Anlatılan şeyleri hakikate yakın gören müdür, genç evlilerin mahkûm eden müddeiummuru John Hartman'a işi havale ediyor.

İş gazeteler vasıtasile veleva vermek için Katleen arkadaşlarının yardımı ile hapishaneden kaçıyor, fakat yakalanıyor. Mesele gazetelere aksediyor. Katleen yeniden istintak edilip John Hartman'ın şahsiyeti meydana çıkıyor, ve asıl katilin de Kid Athens olduğu öğrenilince genç evliler serbest bırakılıyorlar.

GENÇ LİK

Genç göziyle

Bulunmıyan yol

Kendimize ait bir noksandan bahsedeceğim. Bizim hayata atılımımız noksan bir sistem içindedir. Her işte, her şeyde ve her zaman, dikkat ediniz, ilerisini göremiyoruz, nedir bu; niçin gözlerimizde bir dürbün kudreti yok?.. Hepimiz, istisna kabul etmeden, çalışıyor oğraşıyor ve didiniyoruz... Fakat ne için?.. Evet bunun bir tek sebebi var: Madem ki inkılâp içinde yoğruluyoruz, ona yaramak, onu genişletmek için.. Halbuki bu şumulu ve geniş sözü bir az açalım: inkılâp ileri bir harekettir ve içtimai bünyenin değiştirilmesidir. içtimai bünyenin tahavvülü ise onun her bir müessesesinde ayrı ayrı hükümünü sürmelidir. Fakat münevverlerimiz mahdut kısımlarda uğraşıyorlar, götülen sade bir cephedir. Liselerimizde okuyan gençler, yalnız avukat, doktor, mühendis... olmak istiyorlar.. Hiç bir kimse on bir sene okuduktan sonra tüccar, kaptan, olmak arzulamıyor.. Bununla beraber, atıldıkları meslekleri de evvelen seçmiyorlar.. Onların meslek intihabı sadece tesdüf eseridir.. Biz istiyoruz ki radyom ziyalı göze sahip olalım, X şuaı gibi her yere nüfuz edelim, istikbali görelim.. Genç arkadaşlar mektepte okuyorlar; niçin?.. Vatana yaracak, inkılâbı genişletmek, Türkiye'yi Avrupa medeniyetinin en esaslarıyla techiz etmek için.. Fakat hangi yoldan?.. İşte bunu, hiç biri kestiremiyor.. Yol evelden düşünülüyor.. Tabiidir ki bunun mahzurları pek fazla.. Yola çıkan herkes kılavuzlanmalı; halbuki yol nasıldır bilmedikten sonra.. Yirminci asrın müsbet çerçevesi içinde yayın her genç artık şuna imân etmeli: Mucize yoktur.. Şuurla çalışmaktır ki insanı muvaffak eder.. Ve belki buna Mucize denir. Biz, cümhuriyeti sırtına yük-

Genç Nesille Başbaşa

Amatör tenisçi Mehmet B. anlatıyor

— Bak Melih vapuru kaçırırsak Rezana cevabı sen verirsin. Bir saat vaktimiz var.

— Dur geliyorum. Bir dakika müsaade et.

— Sonra düşün ki daha tıraş olacağız, yemek yiyeceğiz sonra da Güzine gideceğiz.

— Bunlardan birini bırakırız.

— Nasıl bırakırız canım tıraş lâzım, yemek elbette lâzım, Güzine de bugün ziyarete gitmezsek ayıp olur. Kızcağz hastalandı iyileşti. Bir kere evinde ziyarete gidemedik.

Sultanahmette tenis kurdunuz. Sizi de tenisçilerle tanıştınız. Sahanın kenarında bir çok seyirciler dikkatle maçı seyrediyorlar. Bizim amatör artist Nurullah Kâzım elinde bir valizle kapının dibinde geç kalındığından bahsile acele ediyor.

Ben ise tenisçi Mehmet Beyle mülakat yapmak için maçı nitecelenmesini bekliyorum. Ne ise Nurullah Kâzım birisile tıraş daldı. Beş dakika sonra maç bitmişti.

Mehmet bey asabi adımlarla sahanın kenarındaki sıralardan birine ilişti. Esasen kırmızı olan Mehmet beyin yüzü, maçı yorulduğundan mı yoksa mağlûbiyetten mi kıp kırmızı olmuş, mütemadiyen bir şeyler söylüyordu. Bilhassa partneri biraz zayıfca imiş. Hemen yanına gittim ve oturdum.

— Azizim, dedi, tali işi bu.. Dünyanın en mükemmel oyuncusu olsan para etmiyor.

Hemen atıldım.

— Yok Mehmet B., dedim, siz çok güzel oynadınız. Yalnız arkadaşınız pek zayıftı.

— Evet arkadaşım zayıftı. Fakat karşımdaki derviş de pek ihmal edilir oyuncularından değil.

Tam sırası gelmişti.

— Evet ben de kendisinin pek ihmal edilmez bir oyuncu olduğunu gençler, yolumuzu daha evvel tayin edip, hedefimize varmak istiyoruz.. Bunu da yapacaklar var:

Anneler çocuğunu emzirirken, daha ilk mektebe yollamadan, yavrularının hislerini kontrol etmeli, onlara o yaşta, meslekleri-

Amatör tenisçi Mehmet Bey gününü bildiğim için "Vakit", te hayatını neşretmişdim. Bu haftada sizin hayatınızı neşretmeği çok istiyorum.

— Hay hay lâkin pek yorgunum.

— Ben sizi hiç yormam suallerimi sorarım. Siz de hemen cevapları verirsiniz.

Pek âlâ öyleyse.

— Teşekkür ederim.

— Spora ne zaman başladınız?

— Spora ben de her genç gibi evvelâ mektep sıralarında başladım. Futbol, voleybol, basketbol oynarım ve koşarım. İki senedenberi de tenis oynamaktayım. Meşgul olduğum sporlar içinde en kibar ve sıhhi olan tenisi buldum. Diğerlerinde olduğu gibi ayağın kırılması, başın yarılması, kolun çıkması, gözün patlaması ve hastalanmak yoktur. Bunun için tenisi bütün sporlara tercih ederim.

— Ecnebi ve yerli tenisçilerden kimleri beğenirsiniz?..

— Ecnebi tenisçiler hakkında birşey söyleyemem. Yakın vakite kadar bunların resimlerini ve

ne dair fikirler aşılamalı.. Ve bu ilk mektepte, genç mürebbinin elinde, aynı yolu takip etmelidir.

Çocuk orta mektebe gelince görülecektir ki, artık, o, çalışmasını bilen, fakat gideceği yolu kestiremeyen bir insan değil; her şeyde azmin, iradenin ve kat'ili-

Toplıyan : Melih Nazmi isimlerini gazetelerde gördük. Son Balkan tenis turnuvasında Romanyalı, Bulgar ve Yunan tenisçileri gördüm. Fena oyuncular değiller fakat bizim oyuncularından da yüksek değillerdir. Hatta daha ileriye gidiyorum. Bizim oyuncular onlardan teknik itibarıyla daha yüksektir. Bizim tenisçilere gelince: Suat, Sedat, Şirin ve Zeki beyler çok iyi oyuncular. Yukarıda dediğim İstanbul'da gelen Balkan tenisçilerinden de yüksek oyuncular..

— Türkiye'de son zamanlarda ki spor ceryanlarını nasıl buluyorsunuz?

— Türkiye'de şu on sene zarfında spora fazla ehemmiyet verildiği muhakkaktır. Okadar ki mekteplerde eskiden terbiye bedeniyeye dersinin ihtiyarı olduğunu söyleyen babalarımız şimdi mecburi olduklarına pek inanmıyorlar. Tabii buda Cümhuriyet hükümetimizin bizlere bahşettiği bir hakktır.

— Gayemiz?..

— Gayem, iyi bir bankacı veya tüccar olmaktır. Af edersiniz. Siz bana spordaki gayemi soruyorsunuz değil mi? gayem; millî Türk formasını giymeğe lâyık iyi bir oyuncu olmaktır. Buna muvaffak olduğum anda mesele bitmiştir.

— Dünya güzeli Keriman Halis Hanımı nasıl buluyorsunuz?

— Keriman Halis Hanım iyi bir sporcudur. O da Cümhuriyet hükümetinin yetiştirdiği gençlerdendir; sporcuyu bir genç daima güzeldir. Spor insanı güzelleştirir, binaenaleyh Keriman Hanım da spor sayesinde dünya güzeli olmuştur. Şunun bunun dedikodusu onu kıskanmalarındandır.

Teşekkür ederek Mehmet beyden ayrıldım. Bizim Nurullah Kâzım halâ ayak üstünde muhatabını tıraş ile meşguldü.

Melih Nazmi

ğın damgaları bulunan bir vandaştır.

Vatan böyle evlâtlara muhtaç.

Anneler ve mürebbiler, vazife başına çağırılıyorsunuz.. Herşeyi yenen çalışmanız bunu da başaralı..

İbrahim Şevket

Gençlik ve spor

Siyah - kırmızılılar

Son aylar içinde kuvvetli bir varlık gösteren bir spor kulübü vardır ki daha bundan bir iki sene evvel İstanbul'da bu kulübün ismi bile okunmazdı, hatta böyle bir kulübün varlığından

Karagömrük takımı ile karşılaşmış olan Sultanahmet futbol takımı

pek çoğumuzun haberi yoktu. Futbol sahasında bugün parmakla gösterilecek kadar ileriye giden bu kulüp İstanbul'daki gayri müttefik kulüplerin şampiyonu olan Karagömrüktür.

Futboldan başka atletizm, musiki, tiyatro gibi şubeleri de olan Karagömrüklüler görünüyor ki durmadan çalışıyorlar. Bunların böyle durmadan çalıştıkları bir delili de geçen cuma kendi sahalarında karşı tarafın en kuvvetli takımlarından Kurtuluşlularla yaptıkları maçıdır ki Karagömrüklüler bu maçı Peralı'dan sonra Beyoğlu cihetinin en gözde takımı olan Kurtuluşluları ikiye karşı dörtle yenmişlerdir.

Kurtuluşu bu suretle yenen Karagömrüklüler gene aynı sahada bir maç yapmak için Peralılarla görüşmüşler ve mutabık kalmışlardır. Yakında yapılacak olan bu maç diye biliriz ki İstanbul'un en mühim maçlarından biri olacaktır. Eğer gayri müttefikler şampiyonu bu maçı Peralı'da yenecek olursa artık o zaman kendilerinin Vefalılara, Fenerililere ve Galatasaraylılara meydan okuyacaklarına şüphe yoktur. Kendi kendilerine çalışarak futbolda bu mevkii elde eden İstanbul'un siyah kırmızılılarını tebrik ederiz.

Gençler, hocalar, tarih meraklıları yeni tarih cereyanlarından haberdar olmak istiyorsanız.

Bir cilt içinde size bütün dünya vak'alarını tanıttacak olan VAKIT neşriyatından yeni tarihten bir tane alınız.

vuruldu ve hademe girerek ken-disine bir mektup verdi. Zarfın üzerinde:

Matmazel Klara

Marok caddesi, 27.

Yazıyordu..

Klara, zarfı, titrek bir elle yırtarak açtı ve okudu.

Genç kadının mektubu okudukça betibenzi atıyordu. Bitirdiği zaman, yüzünden müthiş bir hâdisenin geçmiş olduğu anlaşıyordu. Nihayet, büyük bir gayretle kendini toplıyan Klara:

— Gidiyorum, diye mırıldandı, gidiyorum..

Fakat hizmetçi müdahale etti:

— Matmazel, mösyönün emirlerini unutuyor musunuz?

(Devamı var)

İki Gülüşlü Kadın!

Arsen Lüpenin yeni bir macerası — 45

Yazan : Moïse Lœplan-

Türkçeye çeviren : İ. A.

Sonra, hava biraz serinlemeğe yüz tutunca, Raul sokağa çıkmak üzere kalktı ve Klaranın yüzüne bakarak:

— Güzel sarı kız bugün niçin mahzun? diye sordu, bir kederin mi var?

— Hayır.

— Bir fenalık mı hissediyor?

— Seni tanıdığım gündenberi kâbelvuku hislere inanmak istemiyordum. Fakat buna rağmen her ayırdığımız zaman mahzun olu-

— Ama, ayrılığımız uzun sür-

— miyor ki...

— Bir kaç saat ta olsa gene çok... Hem sonra hayatın o kadar esrarengiz ki...

— İster misin sana hayatımı anlatayım? Yaptığım iyilikleri sayayım... Fakat bunların yanında fenalıklarımı anlatmak mecburiyetindeyim...

Klara bir müddet düşündü, sonra:

— Hayır... dedi, bilmemeği tercih ederim.

Raul güldü :

— Hakkın var, ben de ne yaptığımı bilmek istemiyordum. Fakat ne yapayım ki gözlerimi kapasam

bile her şeyi açıkça görebiliyorum. Şimdilik Allaha ısmarladık canım, ve bana, dışarı çıkmaya çağına dair verdiği sözü unutma!

— Sen de Markinin evinin etrafında dolaşmıyacağına dair verdiği sözü unutma!..

Ve boğuk bir sesle ilâve etti:

— Senin tehlikeye maruz kalmamı istemiyorum.

— Ben kat'iyyen ve asla tehlikeye maruz kalmam..

— Öyle deme. Yanımda olmadığım zamanlar, etrafımın haydutlar ve polisler tarafından sarılmış olduğunu zannediyorum..

Raul Klarayı kucakladı. Klara, onu kapıya kadar götürdü ve :

— Çabuk git de, dedi, çabuk gel... Haydi güle güle...

Bahçenin parmaklığı kapan-

Türk dili üzerinde tetkikler

Bu dil çok zengindir, yüksektir, ahenklidir, belki dünyada konuşulan hiç bir dil ona tefevvuk etmemiştir

Dr. Reşit Galip Beyden Türk dili söz derleyicilerine

Çok kere Türk dili, umumi Türk tarihinin devir devir şahitliğine göre istilâ ve fütuhât siyasetlerinin yürüyüşünde feda edilmekten çekinilmeyen millî varlıklardan biri olmuştur. Çok nüfuslu yabancı sahaları, sayıca az fakat umumi kültür ve ferdi kıymet ve meziyetlerce yüksek orduları veya göç alaylarıyla ele geçirerek yurtlanan Türkler, yerli halk kütüphaneleri üzerinde hükümlerini çabuk kurabilmek onları kendilerine çabuk alıştırmak ve ısıdırmak için kendi dillerinden fedakârlık etmekte — O zamana göre — mahzur düşünmemişlerdir.

Onlara lâzım olan zengin ve yağışlı su boyları, güzel bir vatan kurmağa elverişli toprak ve kurma işinde çalıştırılacak milyonca işçi idi. Esas gaye, zorlayıcı ideal bu olunca Türkler için dil meselesi bu günkü milliyet mana ve cereyanlarına göre elbette bir hata olarak ikinci ehemmiyet derecesinde tutuluyordu. Gittikleri ve hâkim oldukları sahalardaki kültürsüz yerlilere yeni bir dil öğretebilmekteki zorluğun yanında, Türkün müstesna zekâ ve kabiliyeti ile yerli dili hemen öğrenmek kolaylığı da dil temessülü hadisesi mütalea edilirken gözde tutulmalıdır.

Büyük Rehberin, daima birer dera gibi istifade ile dinlediğimiz hatıraları arasında bu hadisenin nasıl olabileceğini gösterecek misal vardır Tarablus harbinde bir avuç Türk yüz binlerce başka dil konuşan insana hâkim olarak onları teşkilâtlandırmak, silâhlandırmak ve bir maksada doğru götürmek vazifesi içinde bulunduğumuz zaman ilk iş, orada konuşulan dili öğrenmeye girişmek olmuştur:

— Onlara kendimi ve maksadımı anlatmaklığım, öğretmekliğim lâzımdı. Bunun için onların Türkçe öğrenmesini beklemeye veya onlara Türkçe öğretmeye vakit müsait değildi.

Gazi hatıratının bu parçası, da ha geniş mikyasta ve Tarablus harbinden çok daha uzun, nesillerce sürmüş mazi hadiselerine tatbik edilince, Çine, Hinde, Avrupa, Afrika ve Amerikaya göçmüş Türk kavimlerinin dillerini değiştirmek şekillerinden biri aydınlanmış olabilir.

Türklerin devlet emir ve ferimanlarıyla dil değiştirdikleri de olmuştur. Tarihte buna dair misaller vardır. Çin'de, en yüksek ve asil medeniyet devirlerinden birini açarak, bilhassa sana't vadi-sinde tesirlerini yalnız Çin'de değil Japonyada dahi bu güne kadar ve hâlâ öldürmekte olan Topa Türkleri hakimiyet rakipleri diğer Türk istilâ zümrelerine galebe çalmak için (Devlet emrile dil değiştirmek) yolunu kullanmışlardır. (1)

Umumi, kütle halinde dil değiştirmek, şüphesiz yalnız Türklerde görülen bir hususiyet değildir. Cermen kabilelerinden Franklarla Almanlar bir zaman aynı dille konuşulurlardı. Halbuki şimdi birine fransızca, diğerine almanca denilen ayrı diller konuşu-

yorlar. Aalen Keltlerden olan Bavyalılar şimdi Baltık sahili Saksonları gibi almanca, halbuki bunlardan İngiltereye geçmiş olan kardeş kabilelerin nesilleri İngilizce konuşuyorlar.

Prof. Meillet ve arkadaşları tarafından yazılan "Les Langues du monde", da (7000) den fazla dil ve lehçe nevileri sayılıyor. Bu sayının inanılmıyacak derecedeki fazlalığı her şeyden evvel dünyadaki mütakabil dil temsil ve temsilcilerinin derecesini gösterir.

Dilin esas bünyesine müessir olmamakla beraber kelimeler, tabirler ve istilâhlar gibi terkip unsurlarına şamil olarak aslı saflığı bozan âmiller ve cereyanlar da vardır. Bu tesirler, bilhassa son asırlar içindeki yazı dilimizde müfrit derecelere varmıştır.

En eski zamanlarda diller ne halde idi, kaç dil vardı, nerelerde konuşulurdu? Hindu - Avrupa dil grubuna fedakâr bir sünnine gibi bağlı olan Prof. Meillet bu hususta ancak şunları söylüyor.

"Beşeriyetin tarihi devrinin tarihten evvelki devre nispetle ne kadar kısa olduğu malumdur. Jeolojik tasnif, beşeriyetin, son binlerine ait tarihi hadiselerden doğma bazı lisan grupları meydana çıkardı. Çok daha evvelki binlerde insanın, cemiyet hayatında ve san'at ve fikir inkişafında en bellibaşlı tekâmül vasıtası olan (Dil) i henüz yeni tesis ettiği devrelerde neler olup bitti, neler geçti? Bunu bugünkü ilim vasıtaları tahmin bile mümkün değildir. (2),"

Diğer bir müellif J. Vendryes, "Filhakika bu son zamanlarda bazı fin - ugar, bazan samî dil gruplarını hindo - avrupa dil gruplarına bağlamak tecrübelerinde bulunuldu. Bu üç dil ailesinin müşterek bir atadan, müşterek bir menşeden gelmeleri nazariyesi hakikate büsbütün aykırı görünmüyor. Bunu yeni tetkik ve taharirler gösterecektir, (3) diyor.

Aynı eserin 13 üncü sayfasında Meillet'in. "Dil grupları arasında hatta en iyi mütalea edilen gruplar arasında mukayeseli grammer tetkikatı henüz kifayetsizdir, yolundaki hükmü Vendryes'in cümlelerine katıldığı zaman ne turani denilen grup aleyhine, ne de hindo - avrupa denilen grup lehine hükümler vermek için henüz kimsenin elinde salâhiyet bulunmadığı anlaşılır.

Bundan kırk yıl evvel, Taylor: "Ural - Altay", dillerle arî diller arasında arî diller ile samî diller arasında olduğu gibi geçilmiyecek bir ayrılık yoktur.

"... Yakut ve fin dili ile arî dili arasındaki münasebet arî sistemin altay fonetik sisteminden tekâmül suretile meydana geldiğini gösterir. Prof. Sayce de arî dillerin menşesini buraya irca etmekte dir., diyordu. (4)

Dillerin menşesi ve akrabalığı meselelerinin ancak Türk dili üzerinde yapılacak esaslı ve mazi derinliklerine kadar inen tetkiklerle doğru neticeye vardırılabilir. Bizce şüphesizdir. Umumi dil tet-

kikatile uğraşanların aynı zamanda türkiyatçı ve türk dircisi olmaları umumi tarih seyrinin ısrar ile ileri sürmekte olduğu hakikatlerin teyidini ve kat'iyete doğru inkişafını pek ziyade çabuklaştıracaktır.

Halbuki bugün türk diline ait tarihi bilgiler Deny'nin dediği gibi (1893 te türk rüniform harflerini okumağa muvaffak olan maruf Danimarkalı âlim Vilhelm Thomsen'in pek mühim keşfine rağmen henüz çocukluk devrinde dir. (5),"

Türk dili hakkındaki bilgiyi mütemadî himmet ve gayretle emzirerek bir an evvel çocukluktan, ergin ve olgun devre erdirmek umumi irfan âleminin henüz karanlıkta seçmeğe çabaladığı meselelerden bir mühimmini açık ve güneşli havaya çıkarmaya yarıyacağı için, bütün dünya dilcilerine ve onlar arasında, tabiidir ki, en evvel türk dilcilerine vazifedir.

O halde, türk dilcileri iki büyük vazife grubu karşısında bulunuyorlar. Bunlardan biri: ana dil olmak vasfını tesbit için türk dilinin tarihini araştırarak kendisinden doğan dillerle bünyede ve şekilde münasebetlerini mütalea etmek, diğeri, türk dilinin varlığından son yedi, sekiz asır zarfında kaybolanları bulup meydana koyarak eski zenginliğini ve saflığını iade etmek.

Bu iki grup mesainin en başında yazı ve kütüphane dilimizde bulunmadığı halde bu gün halk arasında, halk konuşma dilinde yaşıyan lûgat ve hatta sarf ve nahiv malzemesini aramak ve toplamak gelir. Bugün Anadolu halkı arasında dahi yaşamadığı halde en eski metinlerde ve türkçe yazı vesikalarında kullanılmış kelimeler de pek çoktur. Sonra, dil kaideleri disiplin teminine liyakatli doğru ve sağlam esaslara bağlanır; kelimelerin muasır ilim, fen, san'at ilerleyişine uyabilecek tarzda istilâlaşması usulleri kurulur.

İkinci arkadaşımızın, Hamit Zübeyr ve İshak Refet beylerin bu dermeleri, büyük çalışma meydana iddiasız ve mütevazı çıkan bir başlangıç, fakat işin bir cephesi için temel mahiyetinde sayılması yanlış olmayacak bir başlangıçtır. Geniş paylı yardımcıların himmet ortaklığı sayesinde toplanmış olan kelimeler kendilerinin buldukları binlerce de eklenmesi suretile onlar tarafından bir araya getirilmiş ve tasnif edilmiştir.

Tasnif edenlerin de mukaddemede söyledikleri gibi bu eserde toplanmış kelimeler ile telâffuz şekilleri ve manalar için bir çok tenkitler yapılabilir. Fakat her kelime üzerinde yapılacak tenkit büyük bir dil işinin lehine bir hizmet olacaktır.

Bu eser bir türk lûgati değil, türk dil işçilerinin çalışmasını kolaylaştıracak bir malzemedir. Bunun derhal hatıra gelebilen faydaları şöyle sıralanabilir.

1 — Gerek maarif vekâletinin, gerek muhtelif hususî kültür cemiyetlerinin teşebbüsü ile şimdiye kadar Anadolu'da birçok söz

derleme hareketleri olmuştur. Bütün bunlarda en belli başlı eksiklik neşriyatsızlık, bu işte çalışanların birbirlerinden habersizliği idi. Bulunanlardan ve bulunanlar üzerinde düşünülen ve söylenenlerden haber alınmazsa yüz kişi tarafından ayrı ayrı bulunmuş kelimelerin, diğer yüz kişi tarafından yeniden bulunmak üzere aranması tabii olur. Bu da kuvvetin boşuna gitmesi demektir. Boshuna çalışmakta olmak şüphesi çalışanların en büyük üzüntüsü ve gayreti kırsan, köstekliyen başlıca âmilidir.

2 — Bulunanların basılıp âlâka darlara, bu iş üzerinde uğraşanlara dağıtılması kelimelerin doğruluğu, yanlışlığı üzerinde münakaşaları mümkün kılar. Böylece bir kitap şeklinde ve bir teklif mahiyetinde olarak ileri sürülmüş kelimeler hakkında, bunların muhtelif sahalardaki mahallî mâna ve telâffuz hususiyetleri hakkında mütalealar toplanmış kelimele- rin coğrafi yazılış ve kullanılış sahaları tayin edilmiş ve mesai neticelerinin sıhhati temin ve ya teyit edilmiş olur.

3 — Bu eserde veya bunun gibi basılacak diğerlerinde görülecek kelimelerin artık bulunmuş oldukları bilineceğinden ancak yeni sayılabilecek kelimeler araştırılacak, bunların da ayhık veya üç aylık muntazam risaleler halinde basılıp dağıtılması ile söz derleme çalışmaları, düzgün bir yola alınmış olacaktır. Memleketimizde kullanılan bütün türkçe kelimele- rin bir lûgat içinde toplanabilmesi için en verimli ve kestirme yol budur. Bütün mesai bittabi Türk Dili Tetkik Cemiyetinin irşat ve idaresi altında yürüyecektir.

Türk dilinin güzelliği ve zenginliği hakkında ötedenberi söylenmiş olanlar çoktur. Salâhiyetler arkadaşlarımızın, dilcilerimizin bir kâdaştan da bunları toplamaları dilimiz hakkında söylenenleri bilmek ve iyi söylenenleri hatırlamak noktasından faydalı olur.

Türkler arasında Divan sahibi Kâşgarlı Mahmut ile Baberin ve Muhakemet - ül - lûgateyn müellifi Ali Şir Nevaî'nin bu husustaki sözleri daima anılmağa değer.

Maruf müsteşrik A. von Le Cop Şarki Türkistan Türklerinin dillerinden bahsederken: "lisan güzel ve şarkta oldukça temiz, ifadeye harikulâde nüanslar vermek imkânına malik bir Türk lehçesidir.

"... Türk dillerinin tahsiline Avrupada daha fazla ehemmiyet verilmelidir. Lisaniyatçılar için bunun ehemmiyeti büyüktür. Muhtelif lehçelerin farkını bilen bir seyyah Türkçe bilgisi ile Bosnadan kalkıp bütün Orta Asyadan tâ Pekine kadar meramını anlatarak gidebilir., diyor. (6)

Danimarka darülfünunu profesörlerinden Oestrup, bir kavmin dili, onun ruhunun en iyi, en sadık damgası olduğunu izahattan sonra Samî dillerde Samî ruhunda (perspective) hassası olmaması hasebile cümlelerin fikirlerdeki

unsurları ehemmiyet dereceleri göre ayırmıyan söz dizilerinin ibaret kaldığını, halbuki Türk de bütün fikir unsurlarının çok ha nizamlı, çok daha yerli yerinde ve hepsinin sistemli bir vahdetle teşkil eder halde olduğunu söylemiştir. (7)

Türk dili üzerinde esaslı tetkiklerde bulunmuş olan L. Feuilletilimizden bahsettiği sırada:

"Türk dili yavaş yavaş cemiyet vasfını kaybederek tatlı, yet tatlı bir dil, dünyanın en zeli dillerinden biri oldu., diyor. (8).

Aynı müellif salâhiyetler ecnebilerin Türk dili hakkındaki fikirlerini naklediyor:

Bunlardan Amedée Jandun bundan 99 yıl evvel, 1833'de yazılmış "Grammaire Turque" ve sage des élèves de l'école Royale et speciale des langues Orientales vivantes., isimli eserinde yabancı kelimeler, tabirler, istilâhlar doldurulmuş olan yazı dilini tarafa ayırdıktan sonra:

"Türk konuşma dili kemmiyaten ahenk ve letafetçe Farisiye maddil, belki de faiktir. Türk dili bütün şark dillerinin en güzellerinden biri ve itiraz kabul etmez rette en muhteşemidir., diyor.

Gene L. Feuillel'nin lâtince ile naklettikine göre şarkî âlimlerden G. Jones Türk, Acem dillerinin vasıflarını hülâsa ediyor:

"Suavitatem persica ubertatem vim aribica mirificam turcica dignitatem; prima atque oblectat; altera abet amius vehitur, et fertur quod modo incitatus; tertia alate sane, sed non sine aliqua electia et pulchritudine.,"

"Acem dili caziptir, Arap fasih ve geniştir, Türk dili sonarecede vakarlıdır.

"Birincisi bizi tatlılıkla çekerekincisi yükselir ve büyük dalgalardan halinden yürür, üçüncüsünde refet ve güzelliikle mümtaz bir asalet vardır.,"

L. Feuillel A. B. Davids'in Ormanlı Türkçesi hakkındaki cümlelerini de naklediyor:

"Bu dil zengindir, yüksektir, ahenklidir. Tabirlerinin inceliği itibarile belki hiç bir dil ona tefevvuk etmemiştir. Asalette, zellikte, zerafette hemen eşsizdir. (Devamı 9 uncu sayfa)

(1) — Richard Wilhelm, Histoire de la civilisation chinoise, traductions de G. Lepage, Payot Paris 1931. s. 230.

(2) — Les langues du monde, par le groupe de linguistes sous la direction de Meillet et Marcel Cohen, Paris, 1924, s. 13.

(3) — Les langues du monde, Vendryes tarafından yazılan "Langues indo - européennes", faslı.

(4) — The origin of the Aryans and count of the prehistoric ethnology and civilisation in Europe, London, 1892. s. 298.

(5) — Les langues du monde, Deny tarafından yazılan "Langues turques", s. 203.

(6) — "Şarki Türkistanda Hella'nın iri peşinde., eserin "memleket, bu gün hali ve nüfusu", faslı.

(7) — Le déchiffrement des inscriptions turques par Vilhelm Thomsen et l'importance de sa découverte pour l'histoire de la civilisation turque. (1890) Ankarada verdiği konferans.

(8) — Essai sur la réforme alphabétique turque 1928 S. 9.

listemizdeki numaraların ikramiye ve mükâdatlarını verir.

This image shows a blank, aged, light brown paper cover or endpaper of a book. The paper has a textured, slightly mottled appearance with subtle variations in color, ranging from a pale tan to a slightly darker, more yellowish-brown hue. There are no visible markings, text, or illustrations on the surface. The edges of the paper are slightly irregular, and there's a faint vertical crease or fold line visible towards the left side, suggesting it might be a cover or endpaper. The overall appearance is that of an old, well-preserved piece of paper.

Hikâye

ANABABA

Yazan:
M. Ş.

(Ural'ın babasına)

Gece komşu hanımlar misafir geldiler; masal söylüyorlardı. Onların yanlarında oturdum. Biraz geç kalmışım. Yatmağa giderken babamın odasına uğradım. Çocukların vazifelerine bakıyordu; beni görünce bıraktı,

— Sen daha yatmadın mı? diye sordu.

— Misafirlerin yanında idim, dedim, masal söylüyorlardı.

Her zaman olduğu gibi benimle konuşmaya başladı, bana güvercinlerini sordu. O günlerde bir çift güvercin almış, beslemeye başlamıştım. Babamın talebesinden birine bir uçuruma kurşunlu bir ceviz meşesi verdim o da bana bu güvercinleri verdi. Bir gaz sandığından onlara yuva yaptım; birkaç gün yuvalarında kapalı kaldılar, şimdi ana güvercin kulukça yatıyor, yakında yavruları olacak. Bunları, benim kadar babam da seviyor; her zaman gelip bakıyor, bana soruyor. Bu gece gene güvercinleri konuştuk; sonra misafirlerin ne masal söylediklerini sordu. Anlattım; bitince o da bir masal söylemeye başladı.

Babamın dinlerken, masanın üstünde duran anahtar zincirini almış, havada çevirmeye, parmağıma sarıp çözüme başlamışım. Babam, lâkırdı arasında dedi ki:

— Onu çevirme, lâmbanın şişesini kıracak!

— Peki, dedim,

Durdum. Zinciri elimden bırakmalıydım, bırakmadım. Biraz sonra dalmış, gene çevirmeye başlamışım. Çok geçmedi babamın dediği oldu: Zincirin ucu lâmbanın şişesine değdi, şişenin yuvarlak, şişkin karnını parçaladı.

Ben şaşırıp, utandım, donakladım, ne diyeceğimi bilemedim. Babam hiç tetiğini bozmadı, sözünü de kesmedi, hiç.. Sanki ne o söylemiş, ne ben şişeyi kırmışım! Yalnız uzandı, is fitili kıstı. Oda o kadar karanlık oldu ki babamın yüzünü göremez oldum. O gene masalını söylüyordu ama ben artık hiç bir şey anıyamıyordum. Tatlı tatlı konuşurken bu aksilik nereden başıma geldi? Pis zinciri ne dedim de elimden atmadım... Şeytan beni dürttü... Babam ne güzel de anlatıyordu! Bu aksilikler insana ne beklemediği zamanlarda gelir..

Babam masalı bitirdi sonra bana dedi ki:

— Haydi kalk, seninle bir ışık arıyalım, bu iş çıkarıyor.

Lâmbamızın biri misafirlerin yanında, başka lâmba da yok. Babam, mutfakta kullandığımız idare kandilini yaktı.

Ben, düştüğüm mahcup vaziyetten çıkabilmek için, babamın bir iki söz söylemesini bekledim; o sesini çıkarmadı. Bir özür bulmak istiyordum; aklımdan geçen cümlelerden biri dudaklarımdan döküldü:

— Bu zincir işte.. dedim.

Ne demek istiyordum da bu birkaç kelimeyi söyledim bilmem! Babam sükûnetle cevap verdi:

— Oldu!.. dedi.

“Oldu, ne demek? Yani beni mazur görüyor mu? Ben kendimi suçlu buluyorum; yalandan beni mazur görmek teselli etmez ki! “Oldu ama sen söyledin, ben dinlemedim de ondan oldu! “demek

istiyordum. Bu kadarcık olsun söyleyebilseydim, içim rahat ederdi; babam fırsat vermedi.

Odaya döndüğümüz zaman dedi ki:

— Sen artık yatarsın, geç oldu. Ben de biraz daha çalışırım. Ha?... Gecen hayır olsun!

Hemen gittim yatım. Kederli olduğka yatak bana her yerden hoş gelir. Yatakta sanki büsbütün yalnız kalırdım. Dışarda düşünmesini istemediğim, düşünmesinden sakıldığım şeyleri yatakta kolaylıkla düşündüm.

Ben, o zaman sekiz, dokuz yaşlarımda bir çocuktum. Yeni vilâyet merkezi olmuş ufak bir şehirde oturuyorduk. Babam, orta mektepte hesap hocası. Hemen her hoca gibi, yoksul, temiz ve sessiz bir adam. Ekmek parasını ancak çıkarabiliyor. Aç, açık kaldığımız yoksula da babam bir kaç ay aylık alamayınca evimizde, bu tehlike de kendisini gösteriyor.

Babam, alacaklıları ile bizim aramızda eziliyor. Ev sahibinin, bakkalın kapıya kadar geldikleri, acı sözler söyledikleri oluyor. Bakkal, “artık veresiye veremeyeceğim..” diye haber gönderiyor.

Anam, bu yoksulluktan her gün sinirli, hasta, ekmeğe her para istedikçe sıkılıyor, babamın sessizliğine kızıyor, hamallık etmenin hocalıktan daha iyi olduğunu söylüyor, yok yere ablamı azarlıyor, bana çıkıyor ve bunlar bittikten sonra oturup ağlıyor.

Yokluk içinde yüzen ben evde bir lâmba şişesi kırmanın beni derin derin düşündürcek kadar acıklı olması kolay anlaşılır. Bundan daha acıklısı da babamın hiç sesini çıkarmamış olmasıdır. Ne kadar üzülüyümü çok güzel anlamıştır. İstese beni bu üzüntüden kurtarabilirdi; biraz nasihat ederdi, yahut darılır, suratını asar, bana işlediğim kabahatin cezasını vermiş olurdu, ben de bu kadar üzülmezdim! İnsafsızca sustu...

Çocuklukta, insan bu üzüntüleri, bitmiyecek, ömrün sonuna kadar sürecektir sanır. Yatakta geç vakte kadar uyanık kaldım, üzül-düm, düşündüm kendimi avutacak bir çare, bir yol bulamadım. Yalnız, bir aralık, güvercinleri satıp bir lâmba şişesi almak aklıma geldi. “Bilmem babam buna da darılır mı? Darılırsa darılırsın! Bana bu kadar soğuk davranmasaydı..” gibi düşünmüş olacağım; çünkü güvercinleri babam da sevir ve yem almak için anamdan gizli bana para veriyordu. Ne olursa olsun güvercinleri satmak kararı ile uyumuşum.

Ertesi sabah uyandım, biraz sonra gene şişe aklıma geldi. Biraz sonra da gece verdiğim kararı hatırladım. Güvercinleri satmak bana ilkin akşamki kadar ameli gelmedi, biraz düşündükten sonra tekrar güvercinleri satmayı çok isabetli buldum ve mektep vak-tinden evvel çocukları bulup hemen bu işi bitirmek için yataktan fırladım, giyinmeye başladım. Bu sırada, kaşları çatılmış, öfkelenmiş, anam içeri girdi ve:

— Lâmbanın şişesini sen mi kırdın? diye sordu.

— Ben kırdım, dedim.

— İyi halt ettin, ben de kızların günahlarına girdim..

Nasıl olmuşsa, gece, anam şi-

şenin kırıldığını farkında olmamış, babam da bir şey söylemeden gitmiş olacak ki anam, ab-lamla, bir de gündüzleri buğazi toluğuna hizmet eden kıza tutmuş. Onlar inkâr ettikçe kızmış. Benim kırıldığımı anlayınca bana söylenmeye başladı:

— Babamın hazneleri olsa sizin ziyankârlığınıza yetmez, dedi, hiç insafınız da yok. Biz de çocuk olduk, evimizde bir şey kırılacak diye ödümüz kopardı. Sizze baktıkça şaşıyorum. Kendim doğurmasam şişpe edeceğim. Ne insaf var ne sıklamak.. Bak daha evin kirasını veremedik, herif sabah gider akşam gelir. Beyleri-min, hanımlarının umurlarında mı?

— Ben şişeyi istiyerek mi kırdım?

— Zahir bir de istiyerek kıracaktın! Çünkü bakkallar şişeleri bedava veriyorlar! Gidin bir de komşuların çocuklarına bakın; ben bakıp irreniyorum.

Anam, bizi kızdırmak için göz göre yalan söylüyor; bizim komşu çocukları içinde biricik olsun imrenilecek, can sevecek çocuk yok. Hepsi haylaz, haşarı, alâsız, yalancı çocuklar. Kız olsun, erkek olsun biri bile çalışkan değil. Bunları anam bildiği kadar biz de biliyoruz. Bizim bildiğimizi anamın da bilmesi lâzım ama ağzı kızmış söylüyor!

— Ben derli toplu adamlardan ne kadar hoşlanırsam Allah bana o kadar çapaçullarını vermiş. Bak lâmayıl, kız gibi anasına hizmet ediyor. Bizim sanki kızımız var, kırk kere söylemeden bir iş yaptığını görmedim. Senin de işin gücün haylazlık. Ama kabahat sizde değil babanızda! Baba olup da bir kere olsun çocuklarına iki lâkırdı söylediğini görmedim ki! Mek-tepte çocuklara kendini nasıl saydırıyor bilmem. Çocuklar okumuş, okumamış, evde yenilmiş, içilmiş, kırılmış adamın hiç biri umurunda değil! Allahtan korkmazsan her şeyi sokağa at, haberi bile olmaz. Şimdi de başıma bir güvercin çıktı! Bir gün kafam kızsarsa yapacağımı ben bilirim. O güvercinleri ben birine vereyim de sen de gör! Ben ne babandan korkarım, ne de senden...

Anamın bu söyleyişi beni kızdırdı,

— Veremezsin, dedim, verir-sen ben de senin tabaklarını kırarım...

Bunları söylerken göz yaşlarını da tutamadım. Anam çok kızdı.

— Utanmadan şunun söylediği lâkırdıya bakınız, diye başladı bana söylemediğini koymadı, bana lânet etti. Benim adam olamayacağımı, bir gün sefil olup sürüneceğimi, kimsenin yüzüme bakmayacağını saydı, sıraladı. İştme mek için çantayı kapınca fırladım, doğru mektebe.

“Güvercinleri satıp lâmba şişesini almak mı? Az daha bir bu-dalalık edecek miyim! Ne iyi ettim de kırdım...”, diye düşünüyordum ama bu kızgınlık geçtikten sonra böyle düşünmem ve kızgınlığım geçince gene anamı sevirim. Onun sevgisi yürektendir. Babam da iyi adamdır ama insana acımaz!

M. Ş.

TAKVİM

Salı	Çarşamba
13 Eylül	14 Eylül
12 Cuma.evvel 13 Cuma.evvel	
Gün doğuşu	5,38
Gün batışı	18,22
Sabah namazı	4,41
Öğle namazı	12,10
İkinci namazı	15,43
Akşam namazı	18,22
Yatsı namazı	19,58
İmsak	3,57
Yılın geçen günleri	246
Yılın kalan günleri	119

HAVA — Dün sıcaklık azami 29 asgarî 16 derece olarak tesbit edilmiştir. Bu gün rüzgâr mütehavvil süratle keşileme edecek ve hava ekseriyetle açık olacaktır.

RADYO

Bugün

İSTANBUL — 18 den 19,30 a kadar orkestra, 19,30 dan 21 e kadar Kemal Niyazi Bey ve arkadaşları, 21 den 22 ye kadar Nîmet Vâhit Hanım ve Madam Heke tarafından konser, 22 den 23 e kadar gramofon.

VİANA (517,2 m.) — 12,30 Konser — 13,40 Galici Curci — 14,10 Konser — 16,20 Operet — 17,45 Orkestra — 20,40 Senfonik Konser — 23,10 Musiki.

BÜKREŞ (394,2 m.) — 13 Plâk — 18 Hafif musiki — 20,40 Plâk — 21 Orkestra — 21,45 Şarkı — 22,15 Orkestra.

ROMA (441,2 m.) — 13,30 Plâk — 14 Rakis konser — 18,30 Konser — 21,45 Konser.

BUDAPESTE (550,5 m.) — 10,15 Konser — 13,05 Konser — 18 Çigan orkestrası — 19,30 Konser — 21 Çigan orkestrası — 24 Dans.

OSLO (1071,4 m.) — 21 Kelimeler ve tonlar hakkında musahabe — 23,15 Musiki ve Dans.

MOSKOVA (1304 m.) — 22 Fransızca negriyat — 23 Macarca negriyat.

VARŞOVA (1411 m.) — 13,45 Plâk — 14,35 Plâk — 16,10 Plâk — 18 Halk konseri — 19,20 Dans — 20,35 Radyo — 21 Halk konseri — 22,15 Konser — 22,50 Radyo — 23 Dans.

KÖNIGVÜSTERHAVZEN (1635 m.) — 21 Konser — 23,25 Berlin'den nakil — 23,40 Musiki.

PARIS (1725 m.) — 20 Musiki — 21 Konser — 21,45 Komedi — 23 Plâk.

Yarın

VİANA (517,2 m.) — 12,30 konser, 13,40 Yahudi Menuhinin plâkları, 14,10 plâk konseri, 17,30 konser, 21,10 dram, 21 senfonik orkestra, 23,20 dans.

BÜKREŞ (394,2 m.) — 13 plâk, 14 plâk, 18 musiki, 19,10 musiki, 20 radyo, 20,40 plâk, 21 keman solo, 21,45 piyano, 22,10 viyolonsel konseri.

ROMA (441,2 m.) — 13,30 plâk, 14 musiki, 18,30 konser, 21,45 opera.

BUDAPESTE (550,5 m.) — 10,15 konser, 13,05 çigan konseri, 21 konser, 24 çigan orkestrası.

MOSKOVA (1304 m.) — 15 musiki, 17,10 musiki, 19,10 musiki, 20,10 musiki.

VARŞOVA (1411 m.) — 13,45 plâk, 16,10 plâk, 18 konser, 19,20 dans, 21 koro, 21,50 keman konseri, 23 dans, 23,50 dans.

KÖNIGVÜSTERHAVZEN (1635 m.) — 22,30 Berlin'den nakil, 23 haber, 24,50 dans.

PARIS (1725 m.) — 17 konser, 20 plâk, 21 edebî musahabe, 21,40 moda, 21,45 konser.

Osmanlı bankası

Osmanlı Bankası Gişeleri, Eylülün 17 inci Cumartesi gününden itibaren iş'arı ahire kadar, zirde muharrer saatlerde açık bulunacaktır:

— Galata Merkezi ile Yenica-mi Şubesi:

Eyamı adiyede, saat 10 dan 16 ya kadar.

Pazar günleri, saat 10 dan 12 ye kadar.

2 — Beyoğlu Şubesi:

Eyamı adiyede, saat 10 dan 12 1/2 a saat 14 ten 16 ya kadar.

Pazar günleri, saat 10 dan 12 ye kadar.

Kadın ve çocuk hastalıkları
Mühassisi
Doktor
Hüseyin Naşit
Türbe, eski Hilâliahmer binası
No. 10 Tel. 22622

BORSA

12 Eylül 1932

Nokut (Satış)

Kuruş		
20 f. Fransız	170—	1 Şilin Av.
1 Sterlin	745—	1 Pezeta
1 Dolar	213—	1 Mark
20 Lîret	218—	1 Zoloti
20 f. Belçika	840—	1 Pengö
20 Drahm	30—	20 Ley
20 İsviçre	243—	20 Dinar
20 Leva	27—	1 Çervonec
1 Florin	85—	1 Altın
20 Kuruş Çek	124—	1 Medidiye
		1 Banknot

Cek fiatları (kap. sa. 16)

Paris	12.06	Prag
Londra	736.50	Viyana
New York	0.4728	Madrid
Milano	9.1916	Berlin
Brüksel	3.4036	Varşova
Atina	5.75.0	Teşte
Cenevre	2.4475	Bükreş
Sofya	65.947	Belgrad
Amsterdam	1.1770	Moskova

Esham

İş Bankası	19,95	Çarkos
Anadolu	20,—	Çimentas
Reji	4,50	Ünyon Dey.
Şir. Heyriye	1480	Şark Dey.
Tramvay	4550	İya
U. Sigorta	112	Şar
Amont	21,75	Telefon

İstikrazlar

Ist. dahil	96,25	Elektrik
Şark D.yolları	4,30	Tramvay
D.Muvahhide	56,75	Tünel
Gümrükler	510	Rahim
Sayd. mahi	420	Anadolu 1
Bağdat	450	Anadolu 11
Askeriye	—	A. Mümessil

Kemençeci Anastas Efendi Gecesi

Harbiyede Belvü bahçesinde 13 Eylül Salı günü akşam Anastas Efendi'nin elliinci sahne hayatı şerefine memnuniyetle en kıymetli sanatçıların iştirakiyle bu ziyafeti musikiyyeye kadirhasan halkımızdan teşrif edenler ümit ederiz.

Tashih

Dükü nüshamızda çıkan İstanbul üçüncü icra memurluğu 503 model bir fiat otomobili tışına ait ilânında müzayedeye rihi sehven 1 Eylül 932 olarak çıkmıştır. Mezkûr tarihi 15 Eylül 932 olarak tashih ederiz.

İstanbul İkinci İcra Memurluğundan: Bir borçtan dolayı mahkûm ve paraya çevrilmesi mukadder (8400) liralık gayri mübale bonolarının ikinci açık arttırması 19-9-922 tarihine müsade zartesi günü saat 10 dan itibaren Esham ve tahvilât borsasında satılacağından talibi olanlar 930-57 No. lu dosyayı mahallinde hazır bulunacak muruna müracaatları ilân nır. (4186)

İstanbul 7 ci icra memurluğundan: Bir borçtan dolayı mahkûm ve paraya çevrilmesi mukadder (Doğ) markalı 1678 Numaralı palı otomobil 15-9-932 gününden on ikiden on üçe kadar Osmaniyede Mahmudiye jında açık artırma suretile pa ya çevrileceği ilân olunur. (4186)

Doktor

Hafız Cemal

Dahili Hastalıklar Mühassisi
Cumadan maada her gün öğleden 2,30 dan 5 e kadar İstanbulda yolunda 118 numaralı busuşi dahili hastalıkları muayene ve tedavî
Telefon: İstanbul (2.22.398).

Türk Maarif Cemiyeti menfaatine**Büyük Eşya Piyangosu****İkramiye miktarı : 9000 lira**

Keşide tarihi 12 İkinci Teşrin 932 - Biletin fiyatı Bir liradır. Biletleri bayilerden ve Tayyare piyangosu kişilerinden arayınız. Memurlar bulundukları daire ve şirketlerden de tedarik edebilir. İstanbul'da tevzi mahalli: Cağaloğlunda Halkevinde

Türk Maarif Cemiyetidir.

Deniz Levazım Satınalma**Komisyonundan:**

25 Ton Benzin : Kapalı zarfla münakasası : 28 Eylül 932 çarşamba günü saat 11 de.
400 Adet Yün Battaniye: Açık münakasası : 28 Eylül 932 çarşamba günü saat 14 de.
40 Ton Mazot : Açık münakasası : 28 Eylül 932 çarşamba günü saat 15 te.
10 „ Maden yağı : Açık münakasası : 28 Eylül 932 çarşamba günü saat 16 da.

Deniz kuvvetleri ihtiyacı için lüzumu olan yukarda cins ve miktarı yazılı levazımın hizarlarındaki gün ve saatlerde münakaları icra kılınacağından şartnamesini görmek isteyenlerin her gün ve vermeğe talip olabilecekleri da teminat mazbuzları ile birlikte münakasa gün ve saatinde Kasımpaşa'da Deniz Levazım Satınalma komisyonuna müracaatları. (4613)

Büyük Tayyare Piyangosu**3. üçüncü keşide****11 Teşrinievvel 1932 dedir****Büyük ikramiye 100,000 liradır**

Ayrıca : 25.000 15.000 10.000 Liralık
Büyük İkramiyeler ve 20.000 Liralık
Bir Mükâfat Vardır.

Tayyare Piyango Müdürlüğünden :

35.000 Lira kazanan 27045 numaralı biletin üç parçası İstanbul'da, birer parçası izmir ve Edirne'de satılmış mütebaki parçaları satılmamıştır.
15.000 Lira kazanan 4855 numaralı biletin beşte birlik bir parçası ile diğer iki parçası İstanbul'da bir parçası GaziAynıta'da satılmış ve mütebaki parçaları satılmamıştır.
15.000 Lira isabet eden 27965 numaralı biletin üç parçası İstanbul'da birer parçası Ankara ve izmirde satılmış bir parçası Boğaz'ıyandan satılmıyarak iade edilmiş ve mütebaki parçaları satılmamıştır.

Yerli ve Avrupa kumaşlarından kusursuz

İsmarlama elbiseler 20 liradan başlar

Hazır pardesü ve elbiseler fevka âde ucuzdur.

Eminönü, Kezmirci Ali Rıza müessesatı

Deniz Levazım Satınalma**Komisyonundan:**

15000 kilo Zeytin : açık münakasası : 14 Eylül 932 çarşamba günü saat 14 te
15000 kilo Yerli toz şeker : kapalı zarfla münakasası : 14 Eylül 932 çarşamba günü saat 15 te.

Ambar ihtiyacı için satın alınacak şeker ve zeytinin şartnamesini görmek isteyenlerin her gün ve münakasaya iştirak edebilecekleri münakasa gün ve saatinde muvakkat teminat makbuzları ile birlikte Kasımpaşa'da Deniz Levazım satınalma komisyonuna müracaatları. (4291)

İstanbul Belediyesi ilânları

Keşif bedeli 670 lira 27 kuruş olan Çubuklu gaz deposunda 56,78 numaralı tanklar arasına beton yalaklar ve demir merdiven inşası yağlı boya çatı tamiri ve saire kapalı zarfla münakası konmuştur. Talip olanlar şartname almak ve keşif evrakını görmek üzere her gün Levazım Müdürlüğüne müracaat etmeli münakasaya girmek için de 50,5 liralık teminat makbuz veya teklif mektuplarını 15 9-932 perşembe günü saat beşe kadar Daimi encümenine vermelidirler. (4377)

Belediye Balat atelyesinde müterâkim iki ton miktarında tahmin olunan dövme demir hurdaları 15-Eylül-932 perşembe günü saat ondan on ikiye kadar mahallen müzayede ile satılacağı ilân olunur. (4789)

İstanbul Belediyesinden: İcra edilmekte olan kanalizasyon çalışmaları dolayısıyla 15-Eylül-932 tarihinden itibaren Kantarcılar mahallesinin bircümle vesaiti nakliyye kapalı bulunacağı ilân olunur. (4787)

ZAYILER**Zayi vesika**

Beşiktaş askerlik şubesinden almış olduğum askeri vesikamı zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü olmadığını ilân ederim. (4151)

Selânik muhacirlerinden Hafız Hüseyin oğlu Hafız İbrahim.

★ İki sene evvel İstanbul lisesinden aldığım tasdiknamemi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. (4187)

Seyfi

Urologue**Dr. FEYZİ**

Böbrek, mesane, idrar yolu hastalıkları mütehassısı

Beyoğlu, İstiklâl caddesi Elhamra apartmanı No. 3 Hergün öğleden sonra. Tel. Beyoğlu 2835

İstanbul Asliye mahkemesi Üçüncü hukuk dairesinden. Davit efendi tarafından halen ikâmetgâhi meçhul olup Balatta Hisar sokağında 59 NO. lu hanede mukim Şahine hanım aleyhine ikame ettiği talakın tescili davasında 3-7-932 Tarihli müttehaz karar ve ilân mucibince giyaben cereyan eden tahkikatında: dava arzualı okunmak ve 336 tarihinde müsevi ahkâmına tevfikân boşandığına dair vesika ibraz ve okunmak va yevmü tahkikat 6-10-932 perşembe saat 10 na talik edilmek suretile muamele ifa edilmiş olduğundan ilân tarihinden itibaren beş gün zarfında itiraz edilmesi ve aksi takdirde mahkemeye kabul edilmeyeceği usulün 402, 405 408 inci maddeleri mucibince ilân olunur. (4182)

Dr. M. Akif

Ebe ve kadın hastalıkları mütehassısı

Beyoğlu İstiklâl caddesi Rus sefareti yanında No. 451 : Tel B. O. 2005
Her gün öğleden sonra

Kartal sulh mahkemesinden: Kartalda sakin iken vefat eden Nalbur ve kömürücü Mustafa efendinin terikesi deftere geçirilmiş olduğundan müteveffayı muameleye karşı alacaklı ve borçlu olanların tarihi ilândan itibaren bir ay zarfında kartal sulh mahkemesine müracaatla alacak ve borçlarını kayıt ve beyan etmeleri ve bilâhare vuku bulacak müracaatların nazarı itibare alınmayacağı. Ve Kartal çatı caddesinde kâin müteveffanın dükkanında mevcut nalburluğa ait bircümle eşya ve mallar ve alât ve edevat ve dört yüz kıyye miktarında kömür bilmüzayede 22-9-932 tarihine müsadif perşembe günü saat onda satılacağından talip olanların mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur. (4183)

Ürolog**Dr. Hakkı Rüştü**

İdrar ve Tenasül yolları birinci sınıf mütehassısı "PARİS," den Diplome

İstiklâl Caddesi Yıldız apartmanı No.322

Çocuklarını baktırmak isteyenlere

Evimde çocuklara bakmak için çocuk arıyorum. Baktırmak isteyenler: Beşiktaş Abbasağa Selâmlık caddesi No. 18 haneye müracaat. (4129)

Göz Hekimi**Dr. Süleyman Şükrü**

Birinci sınıf mütehassıs (Babâli) Ankara caddesi numara 60

Türk

lerin en
büyük vazilesi
nedir

Çocuklarını **Tutumlu** VE
Muktesit
Yetiştirmek.

Ohalde derhal

Ziraat
Barkasından

BİR

ALINIZ

Yüksek Orman Mektebi Rektörlüğünden:

Talebe kayıt ve kabul muamelesi kapanmıştır. Müracaat olunmaması. 4752)

Ankara caddesinde

Kiralık Odalar

Orhanbey hanında — Görmek ve kiralamak için VAKIT
yurduna müracaat.

Inhisarlar Umum Müdürlüğünden:

Mangal kömürü Meşe odunu

Kilo	Çeki	
28,344	640	İstanbul cihetinde muhtelif depolarda teslim
20,706	570	Beyoğlu " " " "
10,950	290	Üsküdar " " " "

Balâda nevi ve miktarları yazılı meşe odunu ile mangal kömürü nevi ve semt itibarile ayrı ayrı ve pazarlık suretile mübayaa edilecektir. Talip olanların fiyat vermek üzere mah. halin on yedinci Cumartesi günü saat on beşte ve şartnameyi almak üzere her gün Galatada Inhisarlar Mübayaa komisyonuna müracaatları ilân olunur. (4722)

Feyziati Lisesi Müdürlüğünden:

17 Eylül Cumartesi günü umum sınıflarda derslere başlanacaktır. İlk kısım ve Lise talebesinin mezkûr günde mektepte bulunmaları.

Basurlulara: Hedensa

Emsalsiz bir devadır. Kanı ve ağrıları keser. Memeleri kurutur.

Hanım ve Beyler için:

Necip Bey yağsız briyantini tavsiye ederiz. Saçları parlatır, istenilen şekle yatırır bir tecrübe kâfidir.

Cünbüş

Fabrikası:
İstanbul, Beyazıt No: 39 - 41

Askerî Fabrikalar ilânları

Kırkkalede hartuç imlahanesi inşaatı

11602 lira 94 kuruş bedeli keşifli olan yukardaki inşaatın kapalı zarf suretile 8-10-932 tarihinde saat on beşte ihalesi yapılacaktır. Taliplerin şartname için her gün öğleden sonra; münakasaya girmek için de o gün teminat ve teklifat ile müracaatları. (4707)

2500 ton lavamarin kömürü
500 „ kripel kömürü

Yukardaki malzemenin kapalı zarf suretile 12-10-932 tarihinde saat on dörtte ihalesi yapılacaktır. Taliplerin şartname için her gün öğleden sonra, münakasaya girmek için de o gün teminat ve teklifat ile müracaatları. (4706)

1,5 ton Ferro krom
1 „ Nikel
1 „ Ferro volfram
250 Kilo Ferro vanadyum
250 „ Kabalt
250 „ Ferro molibden

Yukardaki malzemenin kapalı zarf suretile 19-11-932 tarihinde saat on beşte ihalesi yapılacaktır. Talipleri şartname için her gün öğleden sonra, münakasaya girmek için de o gün teminat ve teklifat ile müracaatları. (4708)

Dr. Balıkcıyan

Muayenehanesi Beyoğlu mektek sokakı No. 17 Telefon: 3626 Beyoğlu

Üsküdar Tapu Başmemurluğundan:

Kadıköyün Caferğa mahallesinde eski ve yeni iskele caddesinde vaki eski 46, 48 yeni 34, 36 numaralarla murakkam iki dükkân 1284 tarihli temessük hamisine müsteniden Pandeli valedi Yorgi uhdesinde olduğu ve merkumun vefatı ile varisleri namına intikal muamelesinin icrası istenilmekte ise de mezkûr temessükün kaydı olmadığından senetsiz tasarrufata ve 1515 numaralı kanun ve nizamnamesi hükümlerine tevfi kanun mahallen tabkikat yapılacağından bu gayri menkul ile alakalı tasarrufiyesi bulunların 20-9-932 tarihine müsadif salı günü saat onda mahalline gidecek olan tapu memuruna ve o vakite kadar da 932-1339 muamele numarasile Üsküdar Tapu Başmemurluğuna müracaat olunması ilân olunur. (4793)

Dr. Aristidi

Muayenehanesi:
Eminönü: Eminönü han 3 üncü kat No 8.

Meccanen sünnet

Sirkeciye Beşir Kemal eczahanesi karşısında Sünnetçi Halil zade Ahmet Mehmet Bey pazartesi ve perşembeden maada günlerde fikaraya meccanen sünnet ameliyesi yapmaktadır. Tel: 23755 (4057)

Kiralık

Sirkeci Şahinpaşa karşısında 30 numaralı dokuz odalı sabık Cihan oteli ev veya otel için kiralıktır. Taliplerin altındaki bastoncuya müracaatları. (4087)

Saraçhane Başında Münir Paşa konağında

Leyli - eharî - Ana - ilk - Orta - Lise - Kız - Erkek

Hayriye Liseleri

Maarif Vekâleti celilesinin 5-4-932 tarih ve 18676 numaralı emrile bütün mekteplere tamim edildiği üzere resmî muadeleti tasdik edilmiş olan mektebimizde talebe kaydına başlanmıştır. Ecebi lisanlarına ilk sınıflardan itibaren başlanır. Nehari talebe mektebin hususî otomobil ve otobüslerle nakledilir. Her gün saat 10 dan 17 ye kadar kayıt

muamelesi yapılmaktadır Talep vukuunda posta ile tarifname gönderilir. Tel. 20530

3üncü Kolordu Satınalma Komisyonu ilânları

Ankara Merkez satınalma komisyonuna lüzumu olan iki bin ton leva maden ve altı yüz bin kilo kok kömürü ayrı ayrı şartnamelerle kapalı zarf münakasaya konmuştur.

ihalesi 3-10-932 pazartesi saat 15 tedir. Şartnameyi görmek isteyenlerin her gün komisyonumuza ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninde Ankara merkez satınalma komisyonuna müracaatları. (763) (4693)

İstanbulda Maksudiye Han 8N. da Teodor Mumcidis Efendiye.

İstanbul 3 üncü ıcrasından:

Cevatzade Ali Beyin zimmetinizde matlubu olduğu iddia edilen 2179 lira 59 kuruşun maa masraf haciz yoluyla tahsili hakkında vaki takip talebi üzerine tarafınıza gönderilen ödeme emri zahirine mübaşiri tarafından verilen meş ruhatta ve yaptırılan zabıta tahakkukunda mezkûr mahalde olmadığınız ve elyevim ikametgâhınızın meşhul bulunduğu gösterilmesine binaen ilânen tebliğat ifasına karar verilmiştir. Tarihi ilândan itibaren bir ay zarfında borcunuzu ve masraflarını ödemeniz ve borcun tamamına veya bir kısmına yahut alacağınızın takibat ıcrası hakkında dair bir itirazınız varsa yine müddet zarfında şifahi veya tahriren bildirmeniz ve borcun bir kısmına itiraz ettiğiniz halde o kısmın cihet ve miktarını açıkça göstermeniz lazımdır. Aksi takdirde itiraz edilmemiş sayılacağı ve borcu tediye veya itiraz etmediğiniz takdirde yine bu müddet zarfında icra ve iflas kanununun 74 üncü maddesi mucibince mal beyanında bulunmanız ve mal beyanında bulunmaz iseniz hapisle tazyik olunacağınız ve hakikate muhalif beyanda bulunursanız hapisle cezalandırılacağınız ve borcu ödemez veya itiraz eylemezseniz hakkınızda gıyaben cebri icraya devam olunacağı mezkûr ödeme emrinin tebliği makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Adalar Sulh Mahkemesinden: Madam Toliksoni ile emvali metrukeye izafeten İstanbul Defterdarlığının şayan ve müştereken mutasarrıf bulundukları Büyük Ada'da Yalı mahallesinde Yazıcı sokağında 17-21 atik ve 8-10 cedit numarasile murakkam maa kuyu bir bap kâğır hanenin gayri kabili taksim bulunmasından dolayı çek artırma ile satılarak şuyunun izalesine karar verilmiştir. Mezkûr hane kâğır olarak bir kat üzerine mebnâ bulunduğu ve caddeye nazır bir odasile zemin çimento mefruş bir avlu ve bir dar koridordan ibaret ve avluda bir kuyuyu muhtevi olup dört yüz lira kıymeti muhammenesindedir. Birinci artırması 18-10-932 tarihine müsadif salı günü saat on dörtte icra kılınacağından talip olanların yevm ve vakti mezkûrda yüzde on nisbetinde pey akçesile Adalar Sulh mahkemesine müracaatları ilân olunur. (4174)

Bu, sizi son derece alâkadar eder

Mektepler açılıyor

Leyli kız ve erkek talebeye mahsus iç çamaşırlarla bilmümle levazımının en metin ve muntahap çeşitlerini ihzar Eylediğimiz gibi bütün mektep ve kolejlerin üniforma elbiseleri için hususî bir daire tesis eylediğimizi muhterem halkın enzari ıtılaina arz ederiz.

üniformalar için hususî fiyatlar

Baker Mağazaları

Beyoğlu, İstiklâl caddesi

inhisarlar Umum Müdürlüğünden

Paşabahçe fabrikasına muktazi cetveli mucibince elektrik levazımı pazarlıkla satın alınacaktır. Taliplerin % 7,5 teminat akçelerini hamilen 19-9-932 Pazartesi günü saat 14 1/2 da Galatada İnhisarlar Mübaya Komisyona müracaatları. (4723)

Kız ve Erkek - Leyli ve Nehari

İstiklâl Lisesi

İlk, Orta ve Lise kısımlarını havidir.

Bütün Sınıfları mevcuttur.

Kayıt muamelesine başlanmıştır.

Cumartesi, Pazartesi, Çarşamba günleri saat 10 dan 18 e kadar müracaat olunabilir.

Şehzadebaşı Polis merkezi arkasında

Telefon 22534

Eyi ve tam bir sihat için muntazam bir hazım lazımdır. Tatlı müleyyin ve taami lâtif olan Eno's "Fruit Salt" size bunu temin, midneyi takviye ve barsakları tanzim eder.

Günler Kısılıyor

Eski tenviratınızı ıslâh etmek için fazla beklemeyiniz

MANTIKİ TENVİRAT

Ekseriya elektrik faturasını çoğaltmadan ikametgâhın KONFORU ziyadesile artırır.

SATIİE

Aparılman, büro, mağaza, mektep ve sinai mahallerin Mantikî tenviratını Veresiye yapar

izahat ve keşifler bedavadır.

SEYRİSEFAİN

Merkezi idaresi Galata köprübaşı B 2630
Şube A, Sirkeci Mühürdar zade Han 2264

İzmir - Pire - İskenderiye
Postası
(ANKARA) 13 Eylül Salı 11 de.

Trabzon Postası
(KARADENİZ) 14 Eylül
Çarşamba 18 de. Dönüşte
Tirebolu'yada uğranılacaktır.

İzmir - Mersin Postası
(İNEBOLU) 14 Eylül Çarşamba 10 da Galata rıhtımından kalkarlar. (4711)

15 Eylül Perşembeden itibaren Bosancı - Maltepe - Adalar hattı lâğvedilmiştir. (4771)

Aktarmacılık

İdare vapurlarının Ünye iskelesinde tüccar eşyası yükleme ve boşaltma müteahhithliği 18 - 9 - 932 tarihinde münakasası yapılmak üzere mahallinde münakasa açılmıştır. Taliplerin idare mübayaası komisyonuna veya mahallî acentesine müracaatları. (4770)

Aktarmacılık

İdare vapurlarının Tekirdağ iskelesinde tüccar eşyası yükleme ve boşaltma müteahhithliği 15 - Eylül - 932 tarihinde ihale edilmek üzere mahallinde münakasası ilân edilmiştir. Taliplerin Seyrisefain münakasa komisyonuna veya Tekirdağ acenteliğine müracaatları. (4745)

Memur aranıyor

Bir Noter Dairesinde çalışmış liyakatli bir memur ile dosya işinde tam bir ihtisas sahibi diğer bir memura ihtiyaç vardır. Yeni Postahane karşısında İstanbul Altıncı Noter Dairesine müracaat.

VAKIT

Gündelik Siyasal Gazete
İstanbul Ankara Caddesi, VAKIT yurdu

Telefon Numaraları

Yazı işleri telefonu: 24379

dare telefonu: 24370

Telgraf adresi: İstanbul - VAKIT
Posta kutusu No. 46

Abone bedelleri:

	Türkiye	Ecebi
Senelik	1400	2700 Kr.
6 aylık	750	1450 "
3 aylık	400	800 "
1 aylık	150	

İlân ücretleri:

Resmî ilânların bir satırı 10 Kuruş
Ticari ilânların bir satırı 12,5 "
Ticari ilânların bir santimi 25 "

Küçük ilânlar:

Bir defası 30 iki defası 50 üç defası 60 dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenlerin bir defası meccanenendir. Dört satırı geçen ilânların fiyatları satırları beş kuruştan hesap edilir.

VAKIT MATBAASI - İSTANBUL
SAHİBİ: MEHMET ASIM
Umumi Neşriyat Müdürü: FIKRET ADIGÜZÜ

Cünbüş

Fabrikası:
İstanbul, Beyazıt No: 39 - 41

Kansızlık, Romatizma, Sıracı, Kemik, Sinir, Damar, Verem hastalıklarına, yürümiyen, dış çıkaramıyan çocuklara, genç ve ihtiyarlara

Hasan Kuvvet Şurubu